

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 11, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 11, 1996

Nr. 113

Rusija laužo sutartį, ir Vakarai pritaria

Vilnius, birželio 10 d. (TSST) – Pirmadienį vykusioje spaudos konferencijoje Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) vadovas Vytautas Landsbergis prie blogų praėjusios savaitės naujienų priskyrė susitarimą tarp Rusijos ir JAV, pagal kurį Rusija Baltijos ir Šiaurės šalių pasieniuose galės laikyti penkis kartus daugiau sunkiosios ginkluotės, negu buvo numatyta įprastinėse ginkluotose Europoje sutartyje.

Kaip praneša Tėvynės Sąjungos Spaudos tarnyba (TSST), pasak V. Landsbergio, Rusijos kariškiai ir diplomatai savo tikslą pasiekė būdingu būdu: sutartis sulaužoma, o paskui reikalaujama ją pakeisti pagal tą sulaužymą. Jis sakė, kad Vakarai gasdinami, kad jei jie neatsitrauks ar nekapituliuos, tai Rusija gali apskritai supykėti ir „išėiti į savo kiemą su visais savo žaislais“. „Dabar, matyt, Rusija bus ramesnė, kad pajėgi apsiginti nuo agresyvių Estijos ir Latvijos valstybių, turėdama

toki galingą šarvuotą kumštį prie jų sienos“, ironizavo profesorius. Jis sakė, kad Vakarų nuolaidos primena atvejį, kai stiprėjanti hitlerinė Vokietija peržengė Reino sutarties ribas, įvedė savo kariuomenę, kur jai buvo draudžiama, ir demokratiniai Vakarai nusileido.

Landsbergis sakė, kad Baltijos Asamblėjos Užsienio reikalų ir saugumo komitetas praėjusį penktadienį išplatino pareiškimą, tiesiai kreipdamasi į Šiaurės tarybą ir kitas tarptautines tarpparlamentines struktūras. Jame kalbama apie jėgų pusiausvyros pažeidimą ir tarptautinio saugumo destabilizavimą, o tai iškelia reikmę iš naujo atstatyti pusiausvyrą. Komiteto pareiškime taip pat išreiškiamas Baltijos valstybių susirūpinimas tuo, kad nežinomas nei turinys, nei pasekmės, kurių gali turėti „slaptasis protokolas“, esantis šalia minėto Rusijos ir JAV susitarimo, apie kurį pranešė estų spauda.

Jei keis sutartį su Rusija, Vakarai turi apginkluoti Baltijos šalis

Vilnius, birželio 10 d. (AGEP) – Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis mano, kad Vakarai Baltijos šalims turėtų duoti mažiausiai 600 prieštankinių raketų, kadangi JAV ir Rusija susitarė pakeisti sutartį dėl įprastinės ginkluotės Europoje ir leisti Rusijai su Baltijos šalimis besiribojančioje Pskovo srityje laikyti 600 šarvuotųjų vietų 180.

Apie raketas Baltijos šalims V. Landsbergis ketina kalbėti trečiadienį Paryžiuje vyksiančioje Vidurio ir Rytų Europos saugumui skirtose konferencijoje bei šeštadienį Londone įvyksiančiame trėmimų iš Lietuvos pradžios 56-ųjų metų minėjime.

V. Landsbergis pirmadienį spaudos konferencijoje priminė, jog į Šiaurės tarybą ir kitas tarpparlamentines struktūras kreipėsi Baltijos Asamblėjos užsienio reikalų ir saugumo

komitetas, prašydamas rekomenduoti „atitinkamoms vyriausybėms užtikrinti kompensuojančią saugumo pusiausvyrą Baltijos šalims“.

Kalbėdamas apie susitarimą bei dar didesnį susirūpinimą keliantį jo slaptąjį protokolą, kurio nežinomas net turinys, opozicijos vadas pastebėjo panašumą su sustiprėjusia fašistine Vokietija Antrojo Pasaulinio karo metu, kuri taip pat, demokratiniams Vakarams nuolaidžiaujant, peržengė Reiną ir dislokavo savo kariuomenę ten, kur jos negalėjo laikyti.

Antra vertus, opozicijos lyderis neatmetė galimybės, kad galbūt leidžiant Rusijai turėti daugiau ginkluotės, Suomija ir Švedija skatinamos stoti į NATO. Sunku pasakyti, „ką galvoja Vakarai, jeigu jie nekapituliuoja“, sakė Vytautas Landsbergis.

Seimas svarsto, ar prailginti savivaldybių kadenciją

Vilnius, birželio 6 d. (AGEP) – Seimas ketvirtadienį pritarė tolesniam Konstitucijos 119 straipsnio pataisos svarstymui, kurią priėmus, savivaldybių tarybų nariai būtų renkami ketveriems metams. Pagal Konstituciją, savivaldybės renkamos dvejais metams. Balsavime dalyvavo neįprastai menkas Seimo narių skaičius. Už balsavo 13 parlamentarų, 3 balsavo prieš Konstitucijos keitimą ir 10 susilaikė.

Konstitucijai pakeisti reikia dviejų Seimo balsavimų, tarp kurių būtų ne mažiau kaip trijų mėnesių pertrauka. Kiekvieno balsavimo metu keitimui turi pritarti du trečdaliai visų Seimo narių – 94 parlamentarai.

Svarstymo metu apskritai prieš Konstitucijos keitimą Seime pasisakė tautininkų frakcijos seniūnas Leonas Milčius, pabrėžė, kad referendumu priimtą Konstituciją turėtų keisti tik pati tauta. Jis siūlė „susrinkti kompleksą“ Konstitucijos

pataisų, kurias, Seimo nuomone, reikėtų pateikti referendumui.

Konservatorių frakcijos narys Vidmantas Žiemelis siūlė, kad šis Seimas balsuotų tik pirmą kartą, galutinai balsavimą palikdamas naujam parlamentui. Seimo narys tai motyvavo tuo, kad dabartinė valdančioji dauguma neatstovauja visuomenės daugumą.

Su tuo nesutiko LDDP frakcijos atstovas Algimantas Salamėnas, išreiškęs abejonių, ar naujasis Seimas pritaris tokiame keitimui, artėjant savivaldybių rinkimams 1997 m. pavasarį. Jis priminė, kad opozicija nesutiko su panašia Konstitucijos pataisa prieš 1995 m. savivaldybių rinkimus. Dabar, sakė Seimo narys, Savivaldybių Asociacijos prašymui prailginti jų kadencijos laiką pritaria tiek pozicinės, tiek opozicinės frakcijos, ir ragino, kad sprendimą priimtų dar šis Seimas.

Gegužės 27 d. Rusijos prezidentas Boris Jelcin (sėdi) Maskvoje priėmė čekėnų vadovą Zelimchan Jandarbijev (dešinėje) kaip valstybinės delegacijos vadovą ir skelbė, kad padarytas istorinis susitarimas dėl taikos. Sekančią dieną, atvykęs į Čekėniją, jis kalbėjo apie Rusijos karių pergalę prieš čekėnus. Birželio 9 d. rusų ir čekėnų derybų delegacijos Nazran mieste jau susitarė dėl visu pagrindinių punktų, imtinai ir visiškai Rusijos kariuomenės išvedimo datų ir čekėnų nusiginklavimo, bet nepavyksta susitarti dėl Čekėnijos parlamento rinkimų datos. Rusijos statytinės valdžios Čekėnijoje vadovas Doku Zavgajev ir Maskva nori, kad tie rinkimai vyktų tą pačią dieną kaip ir Rusijos prezidento rinkimai – birželio 16-ąją. Tačiau ir čekėnai, ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacija tvirtina, kad taip anksti surengti rinkimai nebus laisvi ir demokratiški ir reikalauja juos rengti vėliau. Sekmadienį čekėnai davė ultimatumą, jog jei iki birželio 10 d. nesutariama dėl rinkimų datos, jie iš taikos derybų pasitraukia.

Reuters nuotrauka

K. Bobelis: Lietuvos vyriausybė bijo ginti Lietuvos interesus

Vilnius, birželio 7 d. (AGEP) – Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis parąšė ataskaitą prezidentui Algirdui Brazauskui apie gegužės 20 d. Paryžiuje vykusį Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Juridinių reikalų ir žmogaus teisių komiteto posėdį. Ataskaitoje jis paaiškino įvykusį nesutarimą su Lietuvos ambasadoriumi Europos Taryboje Aurimu Taurantu. Minėtam posėdyje buvo nutarta atsiųsti naują delegaciją, kuri tikrintų, kaip Lietuva vykdo įsipareigojimus Europos Tarybai.

Kazys Bobelis tuomet pasakė, kad Lietuva gerbs bet kokį komiteto sprendimą dėl naujos delegacijos sudarymo, tačiau visuomenė labai nepalankiai vertintų, jeigu į naująją delegaciją būtų įtrauktas Rumunijos parlamentaras George Frunda. Jo prieš metus padarytas labai neigiamas išvadas Lietuva įvertino kaip neobjektyvius, šališkas ir nekompetetingas. Dėl šios priežasties K. Bobelis pavadino Rumunijos parlamentarą esant „persona non grata“ Lietuvoje. Po to ambasadorius A. Tauran-

tas komisijos posėdyje pasakė, kad tai nėra Lietuvos Respublikos pozicija.

Penktadienį spaudos konferencijoje K. Bobelis sakė, kad nebūtų rasęs prezidentui, jeigu nebūtų gavęs A. Tauranto ataskaitos Užsienio reikalų ministerijai kopijos. Šiame dokumente, K. Bobelio vertinimu, „buvo daug iškraipytų faktų“.

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas K. Bobelis sakė, kad A. Taurantas pasiūlė netaktiškai ir nediplomatiškai. „Jei mano ir buvo padaryta klaida, tai būdamas diplomatas, jis neturėjo išsišokti“, sakė K. Bobelis ir ragino gerbti vienas kitus ir valstybę.

Seimo nario vertinimu, jeigu greičiausiai jau po kitų Seimo

rinkimų į Lietuvą atvyksiančioje naujojoje Europos Taryboje tikrintojų delegacijoje bus G. Frunda, „viešai turėtume padėkoti A. Taurantui“.

K. Bobelis pabrėžė, kad Lietuvos pozicijas palaiko Rumunijos parlamentas ir visa šios šalies delegacija Europos Taryboje. Tai, sakė Seimo narys, patvirtino Rumunijos ambasadorius Lietuvoje, prieš kelias dienas susitikęs su Seimo pirmininku Česlovu Jursėnu, ir Rumunijos delegacijos Europos Taryboje vadovas. Pasak K. Bobelio, Bukareste jis dalyvavo Rumunijos parlamento delegacijos Europos Taryboje posėdyje, kuriame buvo pasmerktas G. Frunda, jam pačiam dalyvaujant.

„Tuo tarpu Lietuvos vyriausybės atstovai lankstosi dvigubai ir bijo užimti aiškią Lietuvai ginančią poziciją“, sakė Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis.

Seimas atmetė siūlymus keisti Laisvųjų ekonominių zonų keitimo įstatymą

Vilnius, birželio 6 d. (AGEP) – Ketvirtadienį Seimas atmetė šešių Seime atstovaujamų partijų rezoliuciją, kuria būtų siūloma vyriausybei „parengti

ir pateikti Seimui reikalingus Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo pakeitimus, taip pat teikti konkrečių laisvųjų zonų įstatymų projektus, parengtus taip, kad šie įstatymai būtų suderinti su Europos Sąjungos laisvųjų zonų teisinio reguliavimo taisyklėmis“.

Tokios dešiniųjų frakcijų parengtos rezoliucijos projektui pritarė 30 Seimo narių. Tačiau 38 balsavus prieš ir trims susilaikius, projektas buvo atmetas.

Rezoliucijos projekte, remiantis ir Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje vadovo Henrik Schmiegelow nuomone, buvo nurodyta, kad nesuderinus laisvųjų ekonominių zonų įstatymų su Europos Sąjungoje galiojančiomis taisyklėmis, šios zonos taptų kliūtimi Lietuvos narystei Europos Sąjungoje.

Rezoliucija buvo svarstyta kartu su Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo projektu, kurio tolimesniam priėmimui Seimas pritarė taip pat ketvirtadienį.

Pateikdamas šio įstatymo projektą, Seimo ekonominių nusi-kaltimų tyrimo komisijos pirmininkas Vytautas Juškus užtik-

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Landsbergis: Lietuva turi spausti, kad ji būtų pirmame NATO narystės etape

Vilnius, birželio 10 d. (TSST) – Pirmadienį vykusioje spaudos konferencijoje Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis „geresne naujiena“ pavadino praėjusią savaitę JAV Kongresui respublikonų įteiktą įstatymo projektą apie NATO plėtimą.

Kaip praneša Tėvynės Sąjungos Spaudos tarnyba (TSST), Landsbergis atkreipė dėmesį, kad iš karto po valstybių, kurias į NATO tikimasi priimti pirmiausia (Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos) ir kurioms žadama JAV karinė pagalba, minima Slovakija, Estija, Latvija ir Lietuva. Projekte taip pat nurodoma, kad norint skatinti saugumą bei ekonominį stabilumą Baltijos valstybėse, JAV turėtų remti ir palengvinti visiška ir aktyvių šių šalių dalyvavimą visuose veiksmuose, kurie padarys, kad tos šalys būtų vertinamos kaip tinkamos narystei NATO, o JAV siūlys ir remti šių šalių priėmimą į NATO, kai jos atitiks priėmimo kriterijus. Pasak V. Landsbergio, neturėtų liautis nei Lietuvos diplomatas, nei užsienio lietuvių pastangos, kad Lietuva būtų matoma kuo arčiau prie trijų pirmųjų šalių.

Tuo pat metu jis tebeįsisi, kad politika sunkiai koordinuojama net tokioje nedidėje šalyje

kaip Lietuva: tuo metu kai Seimo Užsienio reikalų komitetas kaip papildomą galimybę Lietuvai pabrėžia jos geopolitinės padėties panašumą su Lenkija, aukštesni savo rangą Lietuvos valstybės vadovai pasirašo dokumentą, kad individualių žingsnių, apskritai nereikia. „Aš manau, kad nekenkia ir koordinavimas, ir solidarumas, ir galimybės žengti individualius žingsnius“, pažymėjo profesorius. Jis taip pat pastebėjo, kad ir minėtame JAV Kongresui pateiktame projekte minima, jog JAV rems ne tik Baltijos batalioną, bet ir Lietuvos-Lenkijos ir Lenkijos-Ukrainos taikos palaikymo pajėgas.

Profesorius apgailestavo, kad Seimo Užsienio reikalų komiteto vadovas K. Bobelis neatsisakė savo tvirtinimų, neva ambasadorius Stasys Lozoraitis buvo agentas ir kolaborantas. V. Landsbergis pastebėjo, kad K. Bobelio minėtame leidinyje apie S. Lozoraitį nieko panašaus pasakyta nėra, be to ten pateikiamos tik vieno KGB agento ataskaitos savo šeimininkams, kurios gali būti ir pagrazintos. Jis taip pat pažymėjo, kad Užsienio reikalų komitetas negalės likti nerealus, kai į pirmą vietą iškyla ambicijos ir be pagrindo apšmeižtas labai visoje Lietuvoje gerbiamas žmogus.

Lietuva nepatenkinta, kad ignoruojamas jos vaidmuo Bosnijoje

Vilnius, birželio 7 d. (AGEP) – Lietuvos Užsienio reikalų ministerija pareiškė nepasitenkinimą, kad jos atstovai nepakviesti į tarptautinę konferenciją taikos įvedimo būvysioje Jugoslavijoje klausimais. Vilniaus diplomatai sako nustebę, kad nėra lietuvių kvies-tinių sąrašė, bet tikisi, kad tai yra „biurokratinis aplaidumas, o ne politinis ignoravimas“.

Birželio 13-14 dienomis į tarpinę peržiūros konferenciją Florencijoje renkasi 45 valstybės ir 15 tarptautinių organizacijų, joje bus įvertintos taikos įvedimo operacijos Bosnijoje ir Herzegovinoje. Tačiau Baltijos šalys, skirtingai nei kitos Daytono sutarties įgyvendinimo proceso dalyvės, nėra pakviestos į konferenciją, kurią rengia Europos Sąjungai dabar pirmininkaujanti Italija. „Lietuvos dalyvavimas Daytono susitarimo įgyvendinime negali būti nepastebėtas“, korespondentui sakė aukštas Vilniaus diplomatas.

Lietuva jau yra pasiuntusi keturis taikos palaikytojų būrinius į buvusią Jugoslaviją. Jau yra padarytas sprendimas nuo rugsėjo išplėsti Lietuvos dalyvavimą taikos procese, pasiunčiant į Bosniją 145 karių lietuvių kuopą.

Balandžio mėnesį Lietuva Bosnijoje neteko vieno kari-ninko, kuris žuvo, sprogu-

minai. Be to, Lietuvos atstovas jau dirba Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos civilinėje taikos misijoje Bosnijoje, Lietuvos vyriausybė iš savo biudžeto yra skyrusi 300.000 litų Bosnijos atstatymui, o dabar rengia sprendimą pasiųsti devynis policininkus į tarptautinį būrį Rytų Slavonijoje.

Aktyvų Lietuvos dalyvavimą taikos įvedimo procese Bosnijoje ne kartą yra aukštai įvertinusi JAV bei Europos Sąjungos šalys.

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija šiomis dienomis nurodė savo ambasadoriams Vašingtone, Londone, Bonoje, Paryžiuje ir Romoje perduoti Lietuvos viltį, kad nesusiprattimas bus ištaisytas ir bus atsiųstas kvietimas į konferenciją Florencijoje Užsienio reikalų ministrų ir ambasadorių lygiu.

– Kinija šeštadienį pravedė branduolinio ginklo pogrindinį bandymą ir paskelbė, kad prieš rugsėjo mėnesį praves savo paties kutinį tokį bandymą ir po to jau prisijungė prie tarptautinės sutarties, draudžiančios tokius bandymus. Genevėje vyksiančiose derybose Kinija sutiko, kad sutartis uždraustų ir nekarinės paskirties branduolinius bandymus.

KALENDORIUS

Birželio 11 d.: Šv. Barnabas apaštalas; Rozelina, Dainius Aluona, Tvirmantas.

Birželio 12 d.: Anupras Kristijonas, Rūta, Ramūnas Mikantė. 1763 m. pakrikštyta poetė kun. Antanas Strazdas

SVEIKATOS KLAUSIMAI

DAR KARTĄ APIE VITAMINUS IR MINERALUS

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Amerikos spaudoje randame nemažai straipsnių apie vitaminus, mineralus ir sveikatą. Deja, ne visiems tie straipsniai būna aiškūs, ypač nebūna aišku, kiek ir kokių vitaminų bei mineralų reikia imti, kad žmogus būtų sveikas. Todėl, nepaisant, kad aš apie juos esu jau rašęs, manau, kad vis daugiau atsiranda naujų duomenų ir net kontraversinių nuomonių apie jų veikimą.

Šiuo metu daugiausia dėmesio susilaukia vitaminai C, E ir A. Gryno vitamino A gamtoje nerandame. Organizmas jį pasigamina tiek, kiek jam reikia iš beta karoteno, kuris randamas daržovėse bei jų lapuose arba vaisiuose. Vitaminai C, E ir beta karotenas turi antioksidantines savybes. Antioksidantai yra cheminės medžiagos, kurios stabdo audinių oksidaciją. Oksidacijos procesą mes galime palyginti su ugnies degimu arba geležies rūdijimu. Sausų malkų laužas ore, deguonies aplinkoje, greitai sudega. Sumažinus deguonies pritekėjimą, laužas degėti lėčiau ir ilgiau. Arba, pavyzdžiui, geležis deguonies aplinkoje rūdija. Tas pats vyksta ir kūne oksidacijos metu. Sumažinus oksidaciją kūne metabolizmas vyksta lėčiau ir kūno susidėvėjimas, tai yra senėjimas, lėčiau. Oksidacijos proceso metu, taip kaip laui degant arba geležiai rūdijant, susidaro liekanos, kaip pelenai arba rūdys, kitaip sakant, šiukšlės. Tos liekanos ir yra vadinamos „free radicals“. Jos trukdo kūne reaguoti, skaldo kūno ląsteles esančią DNA molekulę ir naikina kūno ląsteles. Mokslininkai vis daugiau pradeda įsitikinti, kad „free radicals“ prisideda prie kūno senėjimo bei vėžio ir širdies ligų išsivystymo. Vitaminai C, E ir beta karotenas neutralizuoja tas „free radical“ medžiagas. Daug studių įtaigoja, kad antioksidantas apsaugo kūną nuo vėžio ligų, kraujo indų susirgimų ir nuo kitų senam amžiuje atsirandančių negalių, nors ne visi mokslininkai tam pritaria.

Vitaminas C

Vitaminą C plačiai išpopuliarino Kalifornijos Technologijos instituto profesorius, dviejų Nobelio premijų laureatas Linus C. Pauling. Jis teigė, kad dideli vitamino C kiekiai apsaugo žmogų nuo įvairių ligų, kaip slogos, vėžio ir net protinės ligos, šizofrenijos. Pernai, būdamas 93 metų amžiaus, jis sakė, kad prieš porą metų pas jį buvo surastas prostatos vėžys. Jo manymu, tas vėžys būtų išsivystęs mažesniais 25 metais anksčiau, jeigu jis nebūtų ėmęs didelių kiekių vitamino C. L. C. Pauling tvirtino, kad vartojant vitaminus ir prisilaikant kitų sveikatai palaikyti nuostatų, žmogus nuo vidutinio amžiaus gali pratęsti gyvenimą 25 arba 35 metais. Jis ragino imti vitaminą C milžiniškais kiekiais 8 arba 10 gramų dienoje, nepaisant mitybos įstaičių nustatytos normos yra tik 80 miligramų dienoje, tai yra 100 kartų mažesnis. Šios Linus Pauling idėjos kitų mokslininkų nebuvo priimtos, nors visi pripažįsta, kad vitaminas C yra svarbus cheminis junginys. Vėlesni tyrimai parodė, kad didesni vitamino C kiekiai gali padidinti atsparumą ligoms.

Studijos rodo, kad nudegusių žmonių odos žaizdos gyja greičiau tiems ligoniams, kurie gauna didesnius vitamino C kiekius.

Vitaminas C skatina jungiamojo audinio augimą, tai yra proliferaciją. Be jungiamojo audinio proliferacijos žaizda negalėtų užgyti. Ligos arba sužeidimo atveju vitamino C kiekis organizme mažėja, nes jis būna panaudojamas imuniteto stiprinimui. Todėl ligoniams po sunkesnių operacijų arba sužeidimų, duodama injekcijomis didesni vitamino C kiekiai. Pavyzdžiui nuo 500 iki 1,000 miligramų dienoje. Manoma, kad didesni vitamino C kiekiai žadina interferono gamybą, kurio įtakoj virusai pasidaro mažiau aktyvūs ir jie sunkiau patenka į kūno ląsteles. Bet vitaminas C mažina kraujo indų sklerozę ir mažina kraujo krešulių susidarymą kraujo induose.

Vitaminas C yra askorbinės rūgšties, randama vaisiuose ir daržovėse bei jų lapuose. Senovėje britų jūrėiviai arba kaliniai, dažnai sirgdavo skorbuto – tai liga, kuri pasižymi burnos, gingivos ir žarnų kraujavimu. Ant kojų ir kitų kūno vietų atsiranda kraujuojančios žaizdos, kūnas silpnėja, raumenys nyksta ir, jeigu žmogus nebūna gydomas, tai jis miršta. 18 šimtmečiu garsus anglų jūrininkas, kapitonas James Cook, įrodė, kad tie jūrėiviai, kurie valgė šviežias arba rugintas daržoves ir vaisius, skorbuto nesirgo. Jis intuityviai jautė, kad vaisiai ir daržovės žmogų apsaugo nuo skorbuto. Plaukiojant Pacifike, jis savo jūreiviams įsakė valgyti kiekvienoje saloje rinktą vaisių. Prieš išplaukdamas į vieną ilgą kelionę, jis į laivą pakrovė 4 tonas raugintų kopūstų. Tos kelionės metu nei vienas jo jūreivis nesirgo skorbuto. Nuo kapitono Cook laikų praėjo apie 100 metų, kol anglų gydytojai nustatė, kad vaisiuose, ypač citrinose, yra apskritai vitamino C ir kad vitamino C trūkumas organizme sukelia skorbuto.

Vitaminas E

Na, o kokia gi vitamino E reikšmė organizmui. Nors vitamino E veikimas į gyvą organizmą dar nėra visiškai išaiškintas, bet yra žinoma, jog jis mažina oksidacijos procesą kūno ląstelėse, tokiu būdu lėtina tiek ląstelių, tiek viso kūno senėjimą. Didėsni vitamino E kiekiai efektingai stabdo blogo cholesterolio LDL oksidaciją, todėl tuo pačiu mažina galimybę cholesterolui prilipti prie indo sienelės ir taip apsaugo kraujo indus nuo trombozės susidarymo ir arteriosklerozės. Prieš porą metų paskelbta 10 metų trukusio medicinos seserų studija, apimanti apie 90,000 dalyvavusių medicinos seserų, parodė, kad tos seserys, kurios ėmė ne trumpiu kaip 2 metus po 100 arba daugiau tarptautinių vienetų vitamino E dienoje, turėjo 40% mažiau širdies koronarijų indų susirgimų. Kitos studijos parodė, kad vitaminas E, kartu su aspirinu, ypač gerai apsaugo širdį nuo mirtinų širdies atakų. Bet tie, kurie ima kraują skystinantį vaistą, didesni vitamino E kiekiai imti negali, nes kraują skystinantieji vaistai, kartu su vitaminu E, smarkiai mažina kraujo kre-

tyrimų tikslas: nustatyti, ar tie vitaminai apsaugo žmogų nuo prostatos vėžio, širdies ir akių ligų vystymosi. Kinijos vėžio tyrinėtojai, susidomėję vitamino E savybėmis, pradėjo tyrimus. 1994 metų rudenį Kinijoje buvo paskelbti tyrimo rezultatai. Tyrimuose dalyvavo 30,000 vidutinio

Pažaislio vienuolynas. XVII-XVIII a. baroko architektūros paminklas. Tolumoje tvylyuoja Kauno marios.

Nuotr. Juozo Polio

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KURSAI LIETUVOS VIENUOLĖMS

Balandžio 22 – gegužės 11 d. Vilniuje, Panevėžyje ir Kaune vyko savaitiniai kursai Lietuvos vienuolėms pagal teologinio ugdymo programą „Kylanti saulė“, kurią finansavo JAV Vyskupų konferencija. Kursams vadovavo ses. Barbara Valuckaitė (Dievo Motinos seserų kongregacija), ses. Joan Klaas C.P.P.S., ses. Carolyn Mruz, OSE.

Ses. B. Valuckaitė kalbėjo apie šandienius pasiaukojimo Marijai aspektus, vadovavimą, tarpusavio bendravimą ir konfliktinių situacijų sprendimą bendruomeniniame gyvenime. Ses. C. Mruz nagrinėjo Vatikano 1994 m. vasario mėn. dokumentą apie brolišką gyvenimą bendruomenėje ir pateikė praktinių patarimų, kaip ugdyti bendruomeninę dvasią, aptarė įvairius rekolektyvų tipus. Ses. J. Klaas apibūdino maldos gyvenimą, patarė, kaip gyviau atlikti liturgines valandas.

šėjimą ir gali sukelti kraujavimą viduriuose. Geležies preparatai, imami kartu su vitaminu E, mažina vitamino E veikimą.

Studijos su gyvuliukais ir senesniais žmonėmis rodo, kad vitaminas E stiprina organizmo atsparumą ligoms ir mažina „free radicals“ atsiradimą žmogaus organizme. Pagal Texas universiteto medicinos centro studijas, vitamino E reikia imti didesniais kiekiais, būtent, apie 400 IV dienoje, nepaisant, jog Valstybinė Amerikos Maisto ir mitybos įstaiga sako, kad žmogui, normalioms funkcijoms palaikyti, užtenka 30 IV dienoje. Jį imant didesniais kiekiais, vitamino E veikimas būna stipresnis: 400 vienetų dienoje nesukelia toksinių reiškinių ir nesudaro jokio pavojaus. Darant bandymus su gyvuliukais, buvo pastebėta, kad gyvuliukus, šeriamus maistu, turinčiu vitaminą C ir E, būna sunku susargdinti vėžiu.

Be šių vitaminų veikimas prieš vėžio ligas žmogaus kūne dar nėra nustatytas. Harvard medicinos mokykla visai neseniai yra gavusi valdžios pritarimą ir finansinę paramą prarasti plataus masto vitamino A, vitamino C ir multivitaminų tyrimus.

Tyrimų tikslas: nustatyti, ar tie vitaminai apsaugo žmogų nuo prostatos vėžio, širdies ir akių ligų vystymosi.

Kinijos vėžio tyrinėtojai, susidomėję vitamino E savybėmis, pradėjo tyrimus. 1994 metų rudenį Kinijoje buvo paskelbti tyrimo rezultatai. Tyrimuose dalyvavo 30,000 vidutinio

Vilniuje vykusiuose kursuose taip pat dalyvavo ses. Patricia Kolaite iš Čikagos, kuri kalbėjo apie vienuolinius įžadus. Marijos tarnaičių sesuo Noelle Hausman iš Belgijos, Briuselio Jėzuitų teologijos fakulteto fundamentalinės ir moralinės teologijos profesorė. Vatikano Pašvęstojo gyvenimo kongregacijos patarėja, žurnalo „La Vie Consacree“ redaktorė, nagrinėjo Vatikano dokumentus „Perfectae Caritatis“ ir „Congregavit Nos“, atkreipė dėmesį į tai, ko šių dienų Bažnyčia laukia iš vienuolių. Vilniaus Danguo Emano (asumpcionistų) vienuolyno sesuo Benedikta Rollin papasakojo apie Valandų liturgiją ir naujokių ugdymą.

Ses. B. Valuckaitė interviu „Bažnyčios žinioms“ sakė, jog panašiuose kursuose prieš dvejus metus įvairių kongregacijų lietuvės seserys menkai tapo pažinę viena kitą, buvo nepratusios dalytis dvasinio gyvenimo patirtimi. O šiemet, priešingai, atvirai aptarinėjo tiek vidinius santykius savo kongregacijose, tiek santykius tarp jų. Šiuos teologinio ugdymo kursus kai kurios Lietuvos seserys, pasak ses. B. Valuckaitės, pavadino geriausiomis rekolekcijomis.

REIKALAUJAMA TAUTŲ TEISIŲ CHARTIJOS

Vatikano „užsienio ministras“ arkivyskupas Jean-Louis Tauran Jungtinių Tautų būstinėje New York'e reikalavo imti Tautų teisių chartiją, kuri savo pobūdžiu būtų panaši į 1948 m. paskelbtąją Žmogaus teisių chartiją. Toks dokumentas, pasak arkivyskupo, turėtų pirmiausia įtvirtinti tautų apsisprendimo teisę. Lankydamsis JT būstinėje praėjusių metų spalio 5 d., popiežius Jonas Paulius II pirmą kartą siūlė priimti Tautų teisių chartiją ir ragino JT narys būti „tautų šeima“.

Kalbėdamas per seminarą „JT tautų šeima“, arkivyskupas Tauran akcentavo, kad apsisprendimas kaip toks automatiškai neskatinas kurti naujas valstybes. Tauta gali sukurti

amžiaus vyrų ir moterų, gyvenančių provincijoje, kur skrandžio ir stemplės vėžiu sirgdavo daug žmonių. Kiniečių mityba yra prasta ir jų valgyje yra mažai vitaminų bei kai kurių mineralų. Todėl manoma, kad jie dėlto daugiau serga vėžio ligomis. Toje kinų studijoje 30,000 žmonių buvo stebimi 5 metus. Jiems kasdien buvo duodama vitaminas E, beta karotenas ir mineralas selenium. Ėmusieji vitaminus ir mineralą selenium, sirgo vėžiu kur kas mažiau, negu tie, kurie ėmė „placebo“. (Bus daugiau)

savo suverenią valstybę, tačiau, kita vertus, ji gali ir vienyti su kitomis tautomis remdamasi žinomomis konstitucinėmis formomis. Savoka „tauta“ nebūtinai turėtų sutapti su valstybe. Tautos teisės gyventi pagal savo kultūrinę ir kalbinę tradicijas negali neigti nei valstybės, nei kokia nors kita tauta ar tarptautinė organizacija.

Atmesdamas bet kokią nacionalizmą atmainą, arkivyskupas pasisakė už sveiką patriotizmą, kuris niekada neskatina siekti savosios tautos gerovės kitų tautų sąskaita.

SUKURTA KOLPINGO ŠEIMŲ SĄJUNGA

Gegužės 1 d. Vilniaus Pal. Arkivyskupo J. Matulaičio parapijoje įvyko arkivyskupijos Kolpingo šeimų susirinkimas, kuriame dalyvavo aštuonios šeimos. Kolpingiečiai nutarė atnaujinti Kolpingo šeimų darbą, nuspręsta įsteigti Vilniaus arkivyskupijos Kolpingo šeimų sąjungą (VAKŠS). Sąjungos pirmininke išrinkta Ramutė Rimšienė, dvasios tėvu – kun. Medardas Čeponis.

Kolpingo šeimų nariai akcentavo, jog negauna informacijos apie LKD valdybos posėdžius arba gauna ją labai pavėluotai. Susirinkime taip pat tartasi dėl vasaros stovyklų jaunimui organizavimo, nutarta parengti VAKŠS įstatus, Kolpingo draugijos suvažiavimui pateikti Ignalinos ir Jasiūnų Kolpingo šeimų darbo projektus.

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJOJE

Gegužės 9 d. Vilniuje, Pal. Jurgio Matulaičio parapijos salėje, grupė arkivyskupijos kunigų susirinko aptarti aktualių vyskupijos gyvenimo, pasirengimo pirmajai Išpažinčiai, Komunijai, Sutvirtinimo sakramentui klausimų. Susitikimui vadovavo kun. Aušvydas Belickas, MIC.

Pasak konferencijos dalyvių, tikybės pamokose dėstomų žinių nepakanka šiems sakramentams sąmoningai priimti. Todėl reikėtų stiprinti vaikų ir tėvų ryšį su parapijos bendruomene. Šį ryšį turėtų formuoti kunigas, kuris, padedamas bendruomenės, įveda naujus narius į parapijos liturginį gyvenimą.

Renginio dalyviai akcentavo, kad tikintieji turėtų priimti sakramentus sąmoningai, suvokti jų reikšmę, nes tai skatina tėvų ir vaikų religinės savimonės brandimą. Tačiau kadangi vien sakramentų priėmimu krikščioniškasis auklėjimas nesibaigia, nuspręsta ieškoti naujų būdų vaikams į sakramentinį gyvenimą įtraukti. Vienas iš pasiūlymų buvo organizuoti mažas vaikų ir tėvų grupes, kuriose asmeninė bendruomeninio gyvenimo, dalyvavimo liturgijoje ir sakramen-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausios redaktorės Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimamos, gavus prašymą, kas nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

tuose patirtimi dalyvusi parapijos kunigai, diakonai, bendruomenės nariai.

LIUBLINO DVASININKAI SVEČIAVOSI MARIJAMPOLĖJE

Gegužės 2 d. Marijampolėje lankėsi Liublino (Lenkija) kunigų seminarijos vadovybė ir 50 klierikų. Vakare Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo katedroje svečiai dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukojė Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, MIC. Liublino kunigų seminarijos rektorių Marian Piszczak, MIC, dvasios tėvas Franciszek Bieniesz, MIC, prefektas Andrzej Pakula, MIC, Marijampolės prokatedros vikaras Pavel Chudzik, MIC.

Sveikindamas susirinkusiuosius, vyskupas J. Žemaitis per pamokslą tvirtino, jog pal. arkivyskupas J. Matulaitis „kiekvienam iš mūsų turėtų būti kunigo idealas“. Pasak vyskupo, kunigai yra Kristaus patikėtinai, per kuriuos jis šiandien dalija savo malones. Tad nuo kunigų uolumo ar apsideidimo labai daug priklauso, ar šios malonės pasieks kiekvieną jų

globai patikėtą žmogų. Vyskupo teigimu, „sielų priešas šiandien be atvangos darbuojasi“ per spaudą, radiją, televiziją ir kitas komunikacijos priemones. Ypač žaloniai vaikai ir jaunimas, kuriems trūksta gyvenimo patirties.

Vyskupas J. Žemaitis kvietė šv. Mišių dalyvius „giliai įsimastyti ir įsijauti į pal. arkivyskupo J. Matulaičio mintis, kurios „nepaprastai tinka mūsų laikams“. „Vienulių atnaujinimas“, anot jo, ragino eiti ten, kur sunkiausia, dirbti reikalingiausius Bažnyčiai darbus. Vilkaviškio vyskupas taip pat dėkojo Lenkijos marjonams už de jaunos lenkų kunigus, kurie pavyzdinčiai ir uoliai darbuojasi Marijampolės mieste. Sykiu jis ragino nepamiršti, kad „tik būdami glaudžioje vienybėje su Kristumi, gyvendami brandų vidinį gyvenimą, uoliai siekdami asmeninio tobulumo, galėsime būti naudingi Kristui ir Bažnyčiai“.

• **Diakonas Mindaugas Puškys** atleistas iš Vilijampolės bažnyčios diakono pareigų ir paskirtas Kauno Priskelimo bažnyčios diakonu.

(„Bažnyčios žinios“, Nr.9)

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St., Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Pirmą 3 v.p. - 7 v.p. antr. 12:30 - 3 v.p. treč. uždarė, ketv. 1 - 3 v.p. penkt. ir šešt. 9 v. - 12 v.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-0999 arba (312) 490-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR

ISSIPLETUSIUS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIA

4140 W. 63rd St.

312-738-7700

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

9665 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 896-6986

Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: 708-882-4199

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 v.p. - 7 v.p.

Išskyrus treč.; šešt. 12 - 4 v.p.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern-unto

diplomu, lietuviškas paciento dantis už

prieinamą kainą. Pacientai priimami

absoliučiai punktualiai. Susitarimai

(kalbėti angliai) tel. 708-422-8290

SURENDER LAL, MD

Specialybė – Vidaus ligos

7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652

Tel. 312-434-2123

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3390

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnostics, Ltd.

6132 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas

9630 S. Ridgeland Ave.

Chicago Ridge, IL 60415

708-636-0632

4140 W. 63rd St.

312-738-7700

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

9665 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 896-6986

Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: 708-882-4199

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIA

100 E. Superior, Suite 402

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 337-1288

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydymas

Kalbama lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 686-7766

ARAS ŽLOBAS, M.D.

AKIŲ CHIRURGIA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center

Harlemville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310

Harlemville IL 60633

AR PIKTŲJŲ JĖGŲ PERTEKLIUS?

PROF. KAZIMIERAS ANTANAVIČIUS

Sunku apsaugyti, neįmanoma suprasti, kas vyksta mūsų valstybėje. Kur viso to šaknys, giluminės priežastys: vyriausybės griūtis, Seime pasiektas absurdo apogėjus, nenumaldoma didėjanti anarchija, plintantis nusikalstamumas (juk žmonių ir įmonių lėšų praradimas bankuose – tolygus didžiausiam apiplėšimui), nykstanti valdžių ir valdininkų atsakomybė...

Įmonių tarpusavio prasišalinimai ir skolos, visuotinis apyvartinių lėšų stygius, vis didėjanti mokesčių našta, lėšų valstybės biudžete stoka, mažųjų įmonių ir individualių verslų būsena, stambiųjų pramonės įmonių paralyžius, bankų ir finansinės sistemos griūtis, privatizuotų įmonių ir bankų suvalstybinimas, visuotinė kapitalo stoka investicijoms, užsienio kreditų neatsakingas panaudojimas, nesibaigiantis biurokratizmo, korupcijos, neatsakingumo, maitų, licenzijų, komisijų augimas, nesibaigianti pasienių problema, valstybės valdymo kaštų augimas...

Rezultatas: pasitikėjimo valstybės administracinėmis, finansinėmis bei ūkinėmis institucijomis griūtis. Kiek pastangų ir laiko reikės tam pasitikėjimui atstatyti?

Ar iš tiesų situacija yra tokia bevilniška, ar tai objektyvi perėjimo iš vienos (sovietinės) sistemos į kitą būsena? Ar tikrai taip tamsu ir neaišku kaip spresti, ką daryti, kaip gydyti mūsų ekonomiką ir gyvenimą?

Niekaip nesutinku, kad visi sunkumai yra objektyvių aplinkybių pasekmė, ar tai objektyvi bevilniška, kad neįmanoma pagydyti. Kita vertus, neabejoju, kad taip postringaujant, pirštus pasigrūmojant, smulkmenomis užsiėmus, ligonis gali artėti prie sąmonės netekimo būsenos.

Akivaizdu: reikalingi ryžtingi strateginiai sprendimai. Kodėl jų nėra? Ar čia vien strategijos neturėjimo (kelio aiškumo) ir ryžto stokos, ar piktybių jėgų pertekliaus pasekmė? Juk visų, aukščiau paminėtų, o ir daugybės nepaminėtų, problemų ir klausimų sprendimai yra žinomi. Tie sprendimai buvo ne kartą ir ne du teikiami valdžioms (Seimui, vyriausybei, prezidentui). Dėl tų sprendimų nėra prieštaravimų tarp ekonomistų ir partijų (kai jos gina savąsias programas, bet ne savąsias pozicijas dėl kėdžių). Nereikalingi čia jokie užsienio ekspertai. O ir diskusijose niekas neprieštarauja dėl siūlomų sprendimų. Tiesiog tu

sprendimų nepriima valstybinės valdžios institucijos, jos nepaiso jokių siūlymų arba priima „atbulai“. O taip elgtis todėl, kad joms būtų lengviau ir patogiau prabūti skirtą laiką (gal nepagrįstai čia atmeta organizuotos destruktijos galimybę).

Zvilgtelkime į problemas, paminėtas straipsnio pradžioje, varginančias mūsų ekonomiką, sunaikinančias mūsų gyvenimą.

Mokesčių našta. Nemačiau straipsnio, nesutikau ekonomisto, kuris nesutiktų, kad jau privalo mažinti: neimti mokesčio iš įmonių pelno, skiriamo investicijoms arba visai atsiskaityti įmonių pelno mokesčio, neimti pridėtosios vertės mokesčio (PVM) už importuojamas Lietuvos technologijas, įrengimus ir gamybinės paskirties mašinas, jų neapmuitinti; padidinti (1,5-2) kartus neapmokestinamąjį gyventojų pajamų minimumą, suteikti rimtas mokesčių lengvatas mažosioms įmonėms ir individualiems verslininkams, iš pastarųjų (besikuriančiųjų) nereikalauoti išpirkti patento, o duoti jiems nedidelės, ekonomiškos motyvuotas, subsidijas ar (blogiausiai atveju) beprocentinį kreditą; žymiai sumažinti muitų tarifus ir pasienio terorizmą, atsiskaityti iškeruojusio licenzijavimo (išskyrus alkoholį ir smarkiai veikiančius vaistus bei nuodingąsias medžiagas)...

Visa tai rašyta ir perrašyta, siūlyta ir kimšta. Ekonomistai vieningi. Deja, sprendimai priešingi. Mokesčių našta, mokesstinė priespauda vis didinama, vos ne su sadistiniu džiaugsmu.

Įmonėms uždedamos drastiškos pabaudos už nelaikytą sumokėtus mokesčius (0,3 proc. nuo nesumokėto mokesčio vienu diena). Ir nesvarbu, kad ne įmonė kalta dėl uždelimo. Mokesčių inspekcijos darbuotojai gauna trečdėlį išplėstųjų. Tad svarbu pasiimti, o įmonės, tegu jos žuva. Nesvarbu, kad po jos nebesumokės nei tu susikaupusių milijoninių skolų, nebeliks nei einamųjų įmokų biudžetui, darbininkams netekus darbo teks mokėti pašalpas. O kur dar socialinė įtampa?

Štai gerai dirbančios Kauno „Drobė“, Priekulės koklių gamykla ir šimtai kitų dėl tų skolų naštų žlunga. Valstybės vyrai sėdi sau ir postringauja: biudžetui reikia. Gal tada uždektume baudos mokesčių po dešimtį litų diena ir turėsime tų įplaukų biudžetą. Na ir kas, kad tik porai mėnesių.

Bankai. Gruodžio gale visiems buvo aišku, kad kiekviena sustabdytųjų bankų diena

Trakų pils (XIV-XV a.) Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės valdovų rezidencija.

Nuotr. Juozo Polio

EKONOMINĖS PAINIAVOS LIETUVOJE

EDMUNDAS SIMANAITIS

Rusijos prezidento rinkimai savaip aktualizuoja rinkimų temą ir Lietuvoje. Konservatorių vado prof. V. Landsbergio manymu, ypatingo dėmesio sulaukia bolševikų partijos atkūrimas ir stiprinimas Lietuvoje. Kalbedamas balandžio pabaigoje spaudos konferencijoje, jis turėjo omenyje Socialistų partiją, kurią sudaro fundamentaliojo nusistatymo buvusieji LKP nariai. „Tuos žmones Lietuvoje legalizavo po to, kai jų emisaras iš M. Burokevičiaus partijos, įsirašęs į socialistus,

neša Lietuvai ne mažiau, kaip 200.000 litų nuostolio. Buvo sutarta ir įstatymu nustatyta: atnaujinti ribotą tų bankų veiklą „tuojau pat“. Specialistai ir bankų darbuotojai žino, ką ir kaip riboti, ką galima, ko negalima leisti. Jau praėjo nuo to daug laiko. Nesunku apskaičiuoti neveiklumo ir neryžtingumo pasekmes: dešimtys milijonų litų. O kur įmonių nuostoliai dėl finansinių išteklių užšaldymo ir kritiškos lėšų stokos? O kur praradimai dėl kasdienio partnerių nepasitikėjimo augimo? Ar tikrai jau niekam neberūpi Lietuvos reikalai?

Niekaip negalėčiau sutikti, kad neaišku, kaip spresti, kad mūsų geriausias specialistas, Jie tiesiog nereikalingi. Specialistų siūlymai ignoruojami, sprendimai nepriimami, valstybė skesta. Tuo tarpu visas valstybės valdymo aparatas – Seimas, prezidentas, vyriausybė – abejingi sėdi ir stebi, kaip ta statinė ritasi pakalnen į drumzlinę klampyną. Vieno ar kito patarautojo parengti sprendimai jau nepadės. Reikalinga ryžtingai įsiterpti ir sustabdyti! Ar atsirastų ta jėga?

aptarė reikalą su G. Ziuganovu“, – kalbėjo Seimo narys prof. V. Landsbergis. Kaip žinoma, G. Ziuganovas ir jo bendraminčiai siekia „atkurti SSRS“. Kalbėtojas nuogastavo, kad gali būti mėginimų neleisti rinkimų, nes „Rusijos reintegracijos jėgos“ labai naudinga stabdyti Baltijos valstybių „pozityvų vystymąsi vakarietiška integracine kryptimi“.

Profesorius taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad „Lietuvos mokyklos atgimimas ir visuomenės atgimimas per mokyklą“ nepageidautinas komunistams ir tiems, kurie kovojo prieš Lietuvos nepriklausomybę. Tuo paaiškinamas jo pastangos parašyti istoriją. Tai yra šalį „valdančiosios partijos nuostata“.

Tėvynės sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas G. Vagnorius gegužės 5 d. pareiškime teigia, kad „valstybės vardu su vyriausybės garantijomis, valstybės pareigūnams piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, buvo skirstomos ir naudojamos dažnai ne pagal paskirtį, net neįsistatytoms projektams, atsisakant sutelkti lengvatinių finansinių išteklių panaudojimo kontrolės, leidžiant pelnymis atskiroms korupcinėms struktūroms, numatant jų grąžinimo mechanizmą“. Tokių užsienio paskolų iki šių metų pradžios buvo 1429,05 mln. dolerių sumai. Ši suma sudaro 135,6 proc. 1995 metų valstybės biudžeto planinių išlaidų. Maža to, net 52,9 proc. tokių paskolų nebuvo Seimo pritarta. Seimo narys G. Vagnorius siūlo pavesti Seimo komisijai, tiriančiai 10 mili-

jardų kredito byla ištirti, kodėl nesilaikoma 1993.06.24 vyriausybės ir Lietuvos Banko nutarimu Nr. 471 nustatytos užsienio paskolų gavimo, paskirstymo ir grąžinimo tvarkos.

Tai padėtų bent iš dalies susigrąžinti prarandamas lėšas ar išieškoti jas iš skolininkų turto.

Gegužės 10 d. spaudos konferencijoje G. Vagnorius ir konservatorių frakcijos seniūnas A. Kubilius aštriai kritikavo užsienio reikalų ministro P. Gylio teiginį slaptame URM laiške, esą, sumažinus muitų mokesčius, bus apsunkintas Lietuvos įstojimas į Europos Sąjungą. Abu konservatoriai nusitebėjo ministro P. Gylio ekonominiu neišprusimu ir tvirtino, kad stojimą į Europos Sąjungą gali stabdyti ne muitų mažinimas, o jų didinimas, kad jiems „geda dėl Lietuvos Respublikos URM ministro, kuris nustūmė Lietuvą tarp labiausiai atsilikusių valstybių, kad tai yra įžūlus melas arba neišmanymas, arba, o tai labiausiai tikėtina, provokacija, kuria siekiama sustabdyti Europos Sąjungos asocijuotos sutarties ratifikavimą“.

G. Vagnorius sakė, kad dėl padidintų importo muitų, o to reikalauja Žemės ūkio ministerijos vadovai, žala patirtų Lietuvos žemdirbiai, nes ir kitos valstybės simetriškai padidintų muitų mokesčius. Nukentėtų ne Europos Sąjunga, bet Vidurio Europos valstybės, bet pirmiausia Lietuva, nes lietuvišku maisto prekių eksportuojama du kartus daugiau, negu įvežama iš užsienio.

Seimo narys A. Kubilius vertindamas LDDP pasiūlymą sumažinti Seimo narius, pavadino jį populistiniu. Jo nuomone, pirmiausia reikėtų iš 19 esamų ministerijų panaikinti šešias. Šitai būtų kur kas daugiau sutaupyta išdoro, skiriamų valdymui.

ji namai, ši bažnyčia buvo nupirka visų trijų tautybių – lenkų, lietuvių bei ukrainiečių – aukomis. Tačiau tu neužteko, tad likutį paskolino Salfordo vyskupija.

Per visą šios bažnyčios veikimo laikotarpį klebonavo jau minėtasis kun. Faultonas, kuris tada jau gana laisvai vartojo lietuvių kalbą.

Atrodo, kad jau nuo senų laikų taip yra: kol lietuvis su lenku geruoju, viens kitą broliu vadina, tačiau, kartą susipeše, sunkiai vienas kitam beatleidžia. Panašiai buvo ir Manchesterėje.

Pamažu tarp lenkų ir lietuvių prasidėjo nesantaika ir trintis, kuri vis labiau šakojosi ir darėsi gilesnė. Tikrąją anų laikų nesantaikos priežastį šandien nežino vos keli pirmosios išievojus Manchesterio lietuvių. Tačiau ir jie nenori tuos nemalonus faktus viešai atskleisti, kad neužgautų ir atvertų jau užgijusių, senų žaizdų.

Lietuvių-lenkų vaidai savo kulminacinį tašką pasiekė tik 1934 metais, pasibaigdami ir lenkų, ir lietuvių nenaudai. Nebegalėdamas ilgiau pakeisti nuolatinių ginčų ir skundų, tuolaikinis Salfordo vyskupas Henshay nutarė Šv. Kazimiero bažnyčią uždaryti ir ta nutarimą įvykdyti.

Bažnyčia buvo parduota vienam verslininkui žydai, kuris ją paverė siuvelykla. Iš vyskupijos paskolintieji pinigai buvo gražinti. Bažnyčios reikmenys buvo išdalinti kitoms bažnyčioms arba dingę be pėdsakų. Dalis altoriaus atiteko Manchesterio Švento Vardo bažnyčiai. Vienas Dievo Motinos paveikslas dar ir dabar tebostovi

Danutė Bindokienė

Laukiama pasikeitimų

Besibaigiant dvidešimtajam šimtmečiui, ypač krinta akin, kad mūsų planeta darosi vis mažesnė – kai viename jos šone vystosi svarbesni įvykiai, jų pasekmės nubanguoja ir kitame; kai viename krašte kyla politinis ar ginkluotas konfliktas, jo atgarsiai atsiliepia už tūkstančių mylių, o svetimų valstybių įsikišimas į kurio krašto reikalus jau yra priimtina ir net pageidautina kasdienybė. Šiandien tarptautinio glaudumo siekiama sąmoningai ir labai aktyviai. Įsijungimas į Jungtines Tautas, NATO, Europos sąjungą ar kurią kitą globalinės apimties organizaciją yra pageidautinas žingsnis, ypač mažesnioms valstybėms, nes tai laidoja tam tikrą saugumo laipsnį ir suteikia ekonominės naudos. Tačiau šitokių tarptautinių sąjungų populiarumu dažnai pasinaudoja didžiosios, turtingosios valstybės, dėl to ir kalbos apie pagreitintą sprendimą dėl NATO narystės. Į tai turėtų atkreipti skubų dėmesį ir lietuviai, prijungdami savo balsą prie kitų tautinių grupių prašymų, reikalaujimų bei priminimų kandidatams į JAV prezidento vietą. Niekuomet politikai nepasizymi tokia tobulą klausia, kaip prieš svarbius rinkimus. Mūsų rūpestis yra ne tik NATO narystė, bet ir Karaliaučiaus demilitarizavimo klausimas. Dabar laikas „geležį kalti, kol ji karšta“.

Vienok nereikia pamiršti: įėjus birželio 16 d. rinkimus, laimėtis Jelcinas, galime tikėtis kitokios Rusijos vidaus ir užsienio politikos krypties. Juk ir jis pats, ir visi žino, kad buvusioji – labai neveiksminga, nuvariusi valstybė kone į visuotinį bankrotą. Tai supranta ir prezidentas Clinton, tad jau kalbama, kad, nepaisant kas vadovaus Rusijai, JAV sieks trijų pagrindinių tikslų: kaip galima sumažinti branduolinių ginklų grėsmę, užtikrinti saugumą visoms Europos tautomis ir skatinti demokratinių reformų tęstinumą Rusijoje.

Lietuviai, atrodo, šiuo metu yra labai užsiėmę savais reikalais, kurie, palyginti su besivystančiais įvykiais Rusijoje, nėra reikšmingi. Niekuomet dar mums nebuvo taip svarbu vieningai veikti, kaip dabar, nes nuo vienos ar kitokios Maskvos politikos po birželio 16 d. gali priklausyti ir mūsų tėvynės laisvė. Kad vėl nepasikartotų „baisusis birželis“, turime tvirtinčiau suglausti gretas.

Tačiau, kaip sakoma, nėra padėties be išieities – net ir blogyje kai kas moka atrasti teigiamą pusį. Bent tokia nuomonė jau pasigirsta JAV respublikonų partijos sluosksniuose, jeigu Rusijoje vyriausybės viršūnė perimtų komunistas, manoma, kad senatoriaus Bob Dole rinkiminei kampanijai tai suteiktų neblogos amunicijos prieš prezidentą Clinton. Jau dabar demokratų partijai – ir prezidentui – metami kaltinimai, kad Clin-

tono vyriausybės pražiopsotos progos sutvirtinti demokratijos pamatus Rusijoje, pastūmejo ją atgal į komunistų partijos glebį.

JAV prezidentas, nuolat rodydamas besąlyginį palankumą Jelcinui, neturėjo pakankamai įžvalgumo suprasti, kad to palankumo dėlei per mažai dėmesio skyrė kitiems svarbiems judėjimams Rytų bei Vidurio Europoje. Bob Dole jau keletą kartų užsiminė, kad prezidentas Clinton per daug „vilko kojas“ dėl NATO plėtimosi į rytus, įjungiant Lenkiją, Čekų Respubliką, Vengriją, galbūt net Ukrainą ir Baltijos valstybes. Kiekvieną kartą, kai Boris Jelcin sušukdavo „niet!“, bet kokios derybos šia tema būdavo atidedamos neribotam laikui, o Maskva vis labiau pradėdavo jausti savo svarbą.

Žinoma, respublikonui Dole labai reikia etninių Rytų Europos grupių balsų prezidentiniuose rinkimuose, dėl to ir kalbos apie pagreitintą sprendimą dėl NATO narystės. Į tai turėtų atkreipti skubų dėmesį ir lietuviai, prijungdami savo balsą prie kitų tautinių grupių prašymų, reikalaujimų bei priminimų kandidatams į JAV prezidento vietą. Niekuomet politikai nepasizymi tokia tobulą klausia, kaip prieš svarbius rinkimus. Mūsų rūpestis yra ne tik NATO narystė, bet ir Karaliaučiaus demilitarizavimo klausimas. Dabar laikas „geležį kalti, kol ji karšta“.

Vienok nereikia pamiršti: įėjus birželio 16 d. rinkimus, laimėtis Jelcinas, galime tikėtis kitokios Rusijos vidaus ir užsienio politikos krypties. Juk ir jis pats, ir visi žino, kad buvusioji – labai neveiksminga, nuvariusi valstybė kone į visuotinį bankrotą. Tai supranta ir prezidentas Clinton, tad jau kalbama, kad, nepaisant kas vadovaus Rusijai, JAV sieks trijų pagrindinių tikslų: kaip galima sumažinti branduolinių ginklų grėsmę, užtikrinti saugumą visoms Europos tautomis ir skatinti demokratinių reformų tęstinumą Rusijoje.

Lietuviai, atrodo, šiuo metu yra labai užsiėmę savais reikalais, kurie, palyginti su besivystančiais įvykiais Rusijoje, nėra reikšmingi. Niekuomet dar mums nebuvo taip svarbu vieningai veikti, kaip dabar, nes nuo vienos ar kitokios Maskvos politikos po birželio 16 d. gali priklausyti ir mūsų tėvynės laisvė. Kad vėl nepasikartotų „baisusis birželis“, turime tvirtinčiau suglausti gretas.

ARTIMOJI ANGLIJA

LEONAS VENCKUS

36

Gyvendami toli nuo savo gimtojo krašto, naujai atvykę greitai pradėjo pasigiegti lietuviškų pamaldų su pamokslais ir lietuviškomis giesmėmis. Nors jie lankydavosi anglų katalikų pamaldas, bet, gerai nesuprasdami vietinės kalbos, negalėdavo kaip reikiant sutvarkyti savo dvasinių reikalų, atlikti išpažinties ir priimti sakramentus. Tad lietuviai, susitarę su lenkais, pradėjo ieškoti savo kunigo, kuris juos sekmedieniais suburtų į vieną vietą – į Dievo namus.

Apie 1900 metus Manchesterėje ir jo apylinkėse jau buvo priskaičiuojama apie 700-800 lietuviškų „dūšių“. Didžiausioji jų dalis gyveno Cheetham Hill ir Rochdale Road rajonuose. Iš čia jiems patogiau buvo sekmedieniais nuvykti į erdvią St. Chad's bažnyčią, esančią Cheetham Hill gatvėje. Savo tautybės kunigo lietuviams ilgai nepavyko gauti. Atrodo, kad tuo metu Anglijoje gal dar iš viso nebuvo lietuvių kunigo. Lenkai, kurie skaičiumi buvo gausnesni už lietuvius, persikvietė iš Silezijos kilusį kunigą Faulton (gal Fulton ar Folten), kuris be lenkų kalbos, gerai mokėjo vokiškai ir rusiškai. Po kelių metų bendravimo su vietos lietuviu, pramoko ir lietuviškai. Po to jau vienodai aptarnaudavo ir lenkus, ir lietuvius.

Turint „savo“ kunigą, Manchesterio ateivių dvasiniai reikalai jau kiek pagerėjo. Bet vis dar reikėdavo taikytis prie anglų, nes nuo jų malonės priklausydavo, ar leis, ar neleis naudotis viena ar kita bažnyčia. Tad buvo pradėta galvoti, kaip įsigyti nuosavus maldos namus. Lenkai, lietuviai ir ukrainiečiai (nes ir pastarieji, kurie ne ortodoksai, naudojo kun. Faultono patarnavimais), per kelis metus uoliai rinko ir telkė aukas. Jų pastangos neliko bergždžios. 1904 metais birželio 4 d. tuolaikinis Salfordo dieceizijos valdytojas, vyskupas Cassartelli, iškilmingai konsekrovo lenkų-lietuvių bažnyčią, geriau sakant, koplyčią, buvusią Pilling Street gatvėje, Rochdale Road rajone. Toji koplyčia buvusi tik paprastas, didelis, erdvas namas. Viršutiniame aukšte esančioji salė buvo naudojama pamaldoms. Apatiniame aukšte buvo atidarytas klubas, aišku, su baru, kuris žymiai palengvino išlaikyti nupirktą pastatą. Pamaldos buvo laikomos dvejose: vienos bendros ukrainiečiams ir lenkams, antros atskirai lietuviams.

Iš pradžių žmonės buvo patenkinti savo atskiru kampeliu. Tačiau būdavo atsitikimų, kad, pamaldoms vykstant viršuje, klube esantieji ir jau įsilinksminę lenkai buvo girdimi aiškiau už pamokslą sakantį kunigą. Vėl galvosūkis: kaip atskirti maldos namus nuo klubo. Šitokia padėtis tęsėsi gan ilgai. Tik pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui, buvo įstengta nusipirkti kitą, geresnę ir tikrą bažnyčią, kuri bendru sutarimu buvo pavadinta Švento Kazimiero vardu. Kaip ir pirmie-

ji namai, ši bažnyčia buvo nupirka visų trijų tautybių – lenkų, lietuvių bei ukrainiečių – aukomis. Tačiau tu neužteko, tad likutį paskolino Salfordo vyskupija.

Per visą šios bažnyčios veikimo laikotarpį klebonavo jau minėtasis kun. Faultonas, kuris tada jau gana laisvai vartojo lietuvių kalbą.

Atrodo, kad jau nuo senų laikų taip yra: kol lietuvis su lenku geruoju, viens kitą broliu vadina, tačiau, kartą susipeše, sunkiai vienas kitam beatleidžia. Panašiai buvo ir Manchesterėje.

Pamažu tarp lenkų ir lietuvių prasidėjo nesantaika ir trintis, kuri vis labiau šakojosi ir darėsi gilesnė. Tikrąją anų laikų nesantaikos priežastį šandien nežino vos keli pirmosios išievojus Manchesterio lietuvių. Tačiau ir jie nenori tuos nemalonus faktus viešai atskleisti, kad neužgautų ir atvertų jau užgijusių, senų žaizdų.

Lietuvių-lenkų vaidai savo kulminacinį tašką pasiekė tik 1934 metais, pasibaigdami ir lenkų, ir lietuvių nenaudai. Nebegalėdamas ilgiau pakeisti nuolatinių ginčų ir skundų, tuolaikinis Salfordo vyskupas Henshay nutarė Šv. Kazimiero bažnyčią uždaryti ir ta nutarimą įvykdyti.

Bažnyčia buvo parduota vienam verslininkui žydai, kuris ją paverė siuvelykla. Iš vyskupijos paskolintieji pinigai buvo gražinti. Bažnyčios reikmenys buvo išdalinti kitoms bažnyčioms arba dingę be pėdsakų. Dalis altoriaus atiteko Manchesterio Švento Vardo bažnyčiai. Vienas Dievo Motinos paveikslas dar ir dabar tebostovi

(Bus daugiau)

UIC College of Nursing susitikusios stipendijos įteikimo metu (iš kairės): Loreta Gudeliene-Gudelevičienė, dr. Virginia Ohlson, R.N. dekanė-emerita, ir Audrone Gaigaliene.

Nuotr. Pranės Šlutenės

SVEIKATOS APSAUGOS PASIKEITIMAI LIETUVOJE

University of Illinois at Chicago (UIC) ir Lithuanian Mercy Lift (LML) pastangomis iš Lietuvos pakviestas: Audrone Gaigaliene, felčerė iš Biržų rajono centrinės ligoninės, ir Loreta Gudeliene-Gudelevičienė, Slaugos darbuotojų tobulinimo ir specializacijos centro direktorė.

Apie felčerių darbą mažai žinoma Amerikoje. Po susitikimo Čikagoje su Margaret Truax, Ph.D. R.N. konsultante Europai iš Pasaulio sveikatos organizacijos (PLO) atvykus iš Genevos, Sveikatos apsaugos ministerijos reformų biuro.

— Audrone, paaiškink apie Jūsų darbą 40,000 gyventojų turinčiame gražiame Biržų rajone ir Sveikatos Apsaugos ministerijos reformų biuro.

— Reformuojant gyventojų sveikatos apsaugą Lietuvoje, didelis dėmesys skiriamas pirminei sveikatos apsaugai. Būdamas medicinos felčerė, 7 mėn. dirbau eksperte Sveikatos Apsaugos reformų biuro, ruošiant pirminės sveikatos priežiūros reformos įgyvendinimo strategiją, tartininkaujant užsienio ekspertams. Su pirminės sveikatos priežiūros įgyvendinimo strategija buvo supažindinti Lietuvos visuomenė ir medikai (5 regioninės konferencijos). Konkurso tvarka buvo atrinktos trys eksperimentinės vietovės: Kaunas, Šiauliai ir Vilnius, kuriose prasidėjo bandinio mėsos pirminės sveikatos priežiūros reformos įgyvendinimas. Manysiu, kad eksperimento taikymas trijose vietovėse yra geras pavyzdys visam Lietuvos kraštui. Orientuojant gyventojų sveikatos apsaugą į pirminę sveikatos priežiūrą, reikia nepamiršti, kad kartu su šeimos gydytojais didžiausia šios veiklos dalį vykdyti slaugos personalas (medicinos felčerai, akušerės, med. seserys). Med. felčerio vaidmuo visuomenėje bus išplečiamas bendruomenės / šeimos slaugytojo darbu. Šeimos slaugytojo darbas bus ne tik sveikatos problemų sprendimas, bet daugiau orientuotas į ligų profilaktiką ir sveikos gyvensenos mokymą. Visą sveikatos priežiūrą turime priartinti prie gyventojų. Šeimos slaugytojas turi būti paciento namuose ir jam padėti išlaikyti sveikatą — nuo gimimo iki senatvės. Pacientui vienodai reikia ir gydytojo, ir slaugos darbuotojo. Todėl namų slaugai turime suteikti pirmenybę. Dirbdama greitosios medicinos pagalbos skyriuje, vaizuoju ir iškviestimus po visą Biržų rajoną. Iškviestimai būna skubūs: autoavarijos, gaisrai, buitines traumas, įvairūs apsinuodijimai, gimdymai namuose ir kt. Dažnai kviečiasi paūmėjus lėtiniam susirgimams, pakilus temperatūrai ir kt. Iškviestimus vykstu viena. Turu su savimi įvairių medikamentų, kurių gali prireikti, suteikiant skubią medicinos pagalbą: elektrokardiografą, gimdymo reikmenis, dirbtinio

kvėpavimo aparatą, įtvarus lūžiams imobilizuoti. Analizuojant iškviestumus, daugiausia jų būna kaimuose, kurie toli nuo rajono centrinės ligoninės. Daugumai pacientų pagalba suteikiama namuose, nevažant į gydymo įstaigą. Apie suteiktą med. pagalbą namuose informuoju apylinkės gydytoją, kuris kitą dieną aplanko ligonį, paskiria gydymą, o ligonio priežiūra namuose rūpinasi med. punkto felčerė/ris. Med. punktuose dirbantys medicinos felčerai daug dirba su šeimomis. Jų darbas yra sunkus (blogi keliai), bet labai reikalingas.

— Turėjote progos susipažinti su Čikagoje įrengtais pirmosios pagalbos automobiliais, ar daug skiriasi nuo automobilių Lietuvoje?

— Čikagos automobilis įrengtas žymiai geriau, negu Lietuvoje. Pirmosios pagalbos automobiliai Lietuvoje palaiko radijo ryšį su ligonine ar greitosios pagalbos stotimi, pranešama apie vežamo ligonio būklę. Lietuvoje nėra galimybių perduoti tikslų ligonio ištyrimą elektrokardiogramą ir kt. į ligoninę. Visas ligonio ištyrimas, pirminės diagnostikos nustatymas, atliekamas ligonio namuose ir tai atlieka greitosios pagalbos medikai / gydytojai ir medicinos felčerai. Rajonuose skubią medicinos pagalbą suteikia med. felčerai. Trūksta mums vienkartinio švirkšto, pirštinių, kai kurių medikamentų, elektrokardiografų ir kitų būtinų priemonių suteikti skubią med. pagalbą gyventojams. Tai paveikia dirbančių medikų darbo kokybę.

— Jums teko dirbti su konsultantais iš užsienio. Kokia darbo reikšmė?

— Visuomet įdomu sužinoti apie sveikatos apsaugą įvairiose šalyse. Skirtumų yra labai daug: gerų ir blogų, lyginant su Lietuva. Todėl mes turime kurti lietuvišką slaugos ir gydymo sistemą, pritaikytą prie esamų ekonominių sąlygų, atsižvelgdami ir visuomenės tradicijas, elgesio normas, religiją, moralės nuostatas ir kt. Kai ką galime pakeisti, vadovaujantis JAV, Danijos, Švedijos, Kanados, Vokietijos ir kitų patyrimu. Lietuvos Nacionalinės sveikatos koncepcijoje (1991.01.30), kaip ir daugelio kitų šalių valstybinės sampratos, pirminė sveikatos priežiūra vaidina svarbų vaidmenį. Tai nėra tušti žodžiai. Turime daugiau dėmesio skirti žmonių sveikatai, jos išsaugojimui/profilaktikai. Svarbiausia Lietuvoje: pereiti nuo trumpalaikės sveikatos priežiūros prie ilgalaikės.

— Jūsų apsilankymas JAV pirmasis ir, tikimės, ne paskutinis. Kokius įspūdžius patyrėte apsilankius JAV?

— Daugiausia domėjausi pirmine sveikatos pagalba Čikagoje. Lietuvoje pirminė sveikatos priežiūra žengia eksperimentinius žingsnius. Igytomis žiniomis ir metodine medžiaga galėsiu papildyti pirminės svei-

katos priežiūros strategijos projektą.

— Loreta, kada prasidėjo slaugos specialistų mokymo reforma? Kada įsikūrė Jūsų vadovaujamas centras?

— 1993 metais 20 slaugos specialistų, pagal abipusį Danijos Sveikatos ministerijos ir Lietuvos Sveikatos ministerijos susitarimą, mokėsi Danijoje, Bornholme. Tai buvo pirmą grupę slaugos specialistų, išvykusių tobulintis į užsienį. Toje grupėje buvau ir aš. Baigus ilgalaikius kursus, kiekviena turėjome parašyti projektą apie galimus pakeitimus savo šalyje. Mano projekto tema buvo:

„Testinio mokymo reikšmė slaugos darbuotojų prestižui ir slaugos kokybei“. Pabandžiau įsivaizduoti, kaip būtų galima tobulinti pobazinį po medicinos mokyklos slaugotojų mokymą. Idėja buvo sukurti naują mokymo struktūrą, kurią įtakoją daug veiksnių, ne tik ekonominės sąlygos. Sugrįžus Sveikatos apsaugos ministras ir SAM vyriausioji specialistė pasiūlė pabandyti tai įgyvendinti realybėje. Taigi 1994 metais man buvo patikėta sukurti instituciją, kuri užsiimtų slaugos specialistų: medicinos seserų, akušerių, felčerių testiniu mokymu. Tai buvo Slaugos darbuotojų tobulinimo ir specializacijos centro gimimo diena. Pirmas pusmetis buvo skirtas struktūros kūrimui, kad būtų komplektavimui, mokymo programų kūrimui, 9 med. seserų, kurios mokėsi Danijoje, buvo įdarbintos mūsų centre. 1995 metais buvo pirmieji mokslo metai pagal naują struktūrą. Naujos struktūros esmė ta, kad buvo sukurta 5 centro padaliniai Lietuvoje: Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje. Tai įgalino pigiau ir daugiau slaugos darbuotojų mokytį vienu metu. Metodinės rekomendacijos, didaktinė medžiaga ir programos ruošiamos centre. Šiai dienai labai svarbu, kad būtų mokoma pagal vieną programą. Pirmieji metai parodė, kad struktūra gera. Jei anksčiau metuose buvo galimybė pasitobulinti 4,000 slaugos darbuotojų, tai galėjo padaryti 10,000.

Pati būdama med. seserys ir dirbdama Slaugos darbuotojų tobulinimo ir specializacijos centre (SDTSC) mokymo programų direktore, visada skatinu ir drąsinu med. seseris, kad mokytų vieną kitą ir ieškau galimybių, kaip tai padaryti geriau. Kaip pavyzdys tolimosio mūsų bendradarbiavimo su Danija, 7 mėn., kursai Palangoje (30 slaugos darbuotojų), kuriuose dėstė specialistai iš užsienio. Dalis klausytojų po šių kursų dirba mūsų centre profesijos mokytojos slaugai.

— Iš PSO atstovų buvo klausimų: kas daroma, gerinant slaugos darbuotojų darbą? Buvo apie daug ką pamąstyti. Šiuo metu stengia-

Lietuvos Ekspertuos Šviežia Paukštiena

Europos Sąjungos Veterinarijos komitetas ketvirtadienį pranešė, kad nuo šiol iš Lietuvos į ES valstybes leidžiama eksportuoti šviežią paukštieną.

Lietuvos valstybinės veterinarijos tarnybos direktorius Kazimieras Lukauskas korespondentui paaiškino, kad šis leidimas duotas po daugkartinio tarptautinių ekspertų mūsų šalyje veikiančių paukštinių kystės kompleksų patikrinimų. Kol kas toks leidimas iš trijų Baltijos valstybių išduotas tik Lietuvai. Pasak K. Lukausko, šiemet Lietuvai išvežti į ES valstybes yra nustatyta per 1,000 tonų paukštienos kvota. Taigi dabar Lietuvoje išaugintą paukštieną jau galės nusipirkti ir Vokietijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, kitų Europos šalių gyventojai.

(AGEP, 05.16)

mės padėti įrengti Jūsų centrą. Ar išsiųstos knygos, vadovėliai, vaizdinė medžiaga yra naudojama?

— LORETA: Mūsų centro tikslas — suteikti žinias slaugos darbuotojams, kurių jie negavo tuometinėje sovietinėje medicinos mokykloje (programos buvo sudaromos Maskvoje), formuoti holistinį (kaip ir visumą) požiūrį į pacientą, rūpintis jo ir savo sveikata. Vadovėliai, metodinės — didaktinės medžiagos yra reikalingos ir paskaitoms, ir individualiai slaugos darbuotojų savišvietai. Todėl džiaugiamės ir dėkojame kiekvienam, kuris suranda galimybę atvežti ar atsiųsti mums knygu, audio ar video įrašų į centrą: Ruginių g. vė 1, Vilnius. Turime įsirengę nedidelę biblioteką ir videoteką, kuri prieinama visai Lietuvai. Nelieta neperžiūrėta nė viena knyga, vienoki ar kitoki būdu ji panaudojama mokymo procese. Mūsų centras turi leidimą neperiodiniams leidiniams, esame išleidę 2 metodines rekomendacijas, ruošiamo trečia. Sukamas 30 min. trukmės mokamasis video filmas. Galima būtų suintensyvinoti mokomojo medžiagos ruošimą, bet dėl materialinės-techninės bazės skurdumo tai padaryti sunku. Neturime geros dauginimo (kopijavimo) mašinos, esantys keli kompiuteriai kasdien apkrauti darbais. Mūsų centras aktyviai dalyvauja PSO projekte „Lemon“, kurio tikslas vadovėlių iš anglų kalbos vertimas į lietuvių kalbą.

— Po dviejų savaičių paskaitų universitete, trijų savaičių apsilankymų įvairiose JAV klinikose, Čikagos naujame 911 centre, susitiki-

me su Čikagos Sveikatos apsaugos komisijoniere Sr. Sheila, kuri yra R.N., ir kitomis to skyriaus darbuotojomis, koks vaizdas susidarė?

— Kiekviena paskaita ar vizitas ligoninėje sukelia daug minčių ir idėjų, tačiau aš žinau viena — gražiausias medis, iškastas ir pasodintas Lietuvoje, gali neprigyti dėl kitokių sąlygų: klimatas, dirvožemis ir kt. Taip ir su mūsų vizitu. Mes negalim daug ko pritaikyti Lietuvoje. Mes galim „pagauti“ idėją, pritaikyti savo šalyje, paimti Amerikos medžio šakelę ir pabandyti paskiepyti Lietuvos medį.

— Lietuvą grįžtu su pilnu lagaminu didaktinės medžiagos: dalis jos bus panaudota paskaitoms, naujoms mokymo programoms. Turu idėjų ir siūlymų Kauno Medicinos akademijos Slaugos fakultetui, Sveikatos apsaugos ministerijos reformų biurui.

— Kas finansavo Jūsų atvykimą į Čikagą? Loreta ir Audrone: Už bilietus lėktuvu į Čikagą ir atgal sumokėjo Atviros Lietuvos fondas. Stažuotė Čikagos Ilinojaus universitete, Slaugos fakultete finansavo Tarptautinis universiteto skyrius, vadovaujant dr. Beverly J. Mc. Elmurry, Dr. Ed. R.N. Iškviestimais, nakvyne, maistu ir transportu rūpinosi Lithuanian Mercy Lift, viena iš steigėjų Pr. Šlutenė. Už viską visiems kartu tariame nuosirdų aciu ir nesakome viso gero, o tariame — iki kito pasimatymo!

— Ačiū Jums, kolegės, už pasikalbėjimą ir malonų 5 savaičių bendradarbiavimą Čikagoje.

Kalbėjosi Pranė Šlutenė

Lietuvos Medicinos bibliotekos pastatas Kaštonų 7, Vilnius 2600. Prie laiptų — direktorė Salvinija Kocienė.

Nuotr. Dalės Lukienės

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Dokumentus, įgaliojimus notarizuojame veltui.

MAISTO SIUNTINIAI.

Du patys populiariausi - už \$39.- ir \$98.-

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštentai), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
[VEDIMAI] — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

MOVING-KRAUSTYMAS
Profesionalus pataravimas pereinamoms kainomis jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Skambinti:
Rolandas—708-424-7183
Vytautas—312-925-0208

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VYRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 312-585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinis FAX paslauga
- Nuosavybės įrašavimas vežimui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Apt. For Rent
Vic. Brighton Pl. 6 rms., stove, refrig., wall-to-wall carpeting; encl. rear porch; heat incl.; clean, quiet bldg. References, credit check. \$575 per mo. + 1 mo. sec. deposit. No pets. Preferably Lith. speaking.
Call 708-448-7097

U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

DRAUGE GAUNAMI RELIGINIAI LEIDINIAI

MALDYNĖLIS. Mišių ir kitos maldos vaikams. 167 psl.	\$7.50
VIEŠPATIE IŠKLAUSYK MANĖS. Maldaknygė. Kun. K. Matulaitis, MIC. 640 psl.	\$5.00
APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS. Maldaknygė. Kun. dr. P. Aleksa. 254 psl.	\$1.00
LAIDUJIMO APEIGOS. 55 psl.	\$1.00
KRISTAUŠ KANČIA. K. Brentano. 347 psl.	\$3.00
MOTINA GAILESTINGOJI. Kun. dr. J. Prunskis. 119 psl.	\$1.00
DIEVAS IR ŽMOGUS. Prel. dr. F. Bartkus. Kun. dr. P. Aleksa. 516 psl.	\$1.00
ŠV. RAŠTAS. NAUJASIS TESTAMENTAS. Kun. Česl. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
KĄ MES TIKIME. Tikybos vadovėlis. Kun. K. Celiešius. 195 psl.	\$5.00
KRISTAUŠ MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 230 psl.	\$3.00
MIŠIOLĖLIS. Romos mišiolas visiems tikintiesiems. 1197 psl.	\$27.00
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaišnora, MIC. 445 psl.	\$1.00
IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI. Evangeliniai mąstymai. Kęstutis Trimakas. 267 psl.	\$10.00
ATEIK, ŠVENTOJI DVASIA. Religiniai pamokimai vaikams. 56 psl.	\$4.00
PRISIKĖLIMO ŽMONĖS. K. Baranauskas. 223 psl.	\$3.00
MEILĖS UGNIS. Kristui ir bažnyčiai. Kun. dr. K. Matulaitis, MIC. 360 psl.	\$1.00
MANO DIEVE VIS ARČIAU PRIE TAVĖS. Ladas Tulaba. 365 psl.	\$5.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Su knygomis gausite sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygų kaina ir pasiuntimo išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

„SAULUTĖ“, LIETUVOS VAIKŲ GLOBOS BŪRELIS DĖKOJA

Mirus a.a. JUOZUI KAPOČIUI š.m. gegužės 22 d., šeimos pagėdavimu vietoje gėlių buvo renkamos aukos „Saulutei“. Suaukota \$600. „Saulutė“ nuosirdžiai užjaučia a.a. Juozo Kapočiaus šeimą bei artimuosius ir dėkoja aukotojams:

JAV LB Cape Cod apylinkė, J. ir G. Ambraziejai, B. ir I. Veitas, Irena Jansonas, O. ir V. Vaitkus, R. ir A. Petručiai, A. ir J. Januškevičiai, L. ir D. Izbiškai, L. ir V. Ziaugra, B. Markeliūnas, A. ir J. Cereškos, J. ir B. Vasy, I. ir Č. Mickūnai, O. ir J. Vengris, V. Rutkauskas, O. Girniūviene, J. Matieska, U. Kričiūnienė, E. Bludnikas, R. Leveckytė, S. Cibienė, I. ir D. Tijūnėliai ir anoniminiai.
Labai aciu už pagalbą vargantiesiems Lietuvos vaikams!

LAIŠKAI

PAREIŠKIMAS

Visą laiką vedžiau teisingą, sąžiningą gyvenimą lietuviška kryptimi. Niekada niekam nepataikavau ir savo principų nekeičiau. Buvau atviras ir tiesus. Toks esu ir šiandien.

Su Dievo pagalba taip susiklostė, kad gerai pasisekė susitvarkyti ir materialiai, ir profesinai, ir šeimyniškai.

Esame didelė, laiminga, vienas kitą paremianti lietuviška šeima. Nuo pat jaunystės dienų šeimoje buvo įsikępta pagarba ir tolerancija kitiems, jų pažiūroms ir įsitikinimams.

Tapęs gydytoju-chirurgu, niekada nesiskirčiau ligonių-klientų į turtingus, vargšus, politinius oponentus, draugus, kaimynus ir t.t. — visi buvo lygūs, vienodai gydomi ir visiems taikiau tą pačią priežiūrą. Net yra buvę keliolika atsitikimų, kad labai piktai, net politiniai manęs negerbiančios ir neteisėbės skelbiančios oponentai, susirgę kreipdavosi pagalbos ir nė vienas nebuvo atstumtas, o priimtas ir gydomas vienodai. Kuris negalėjo susimokėti, gydyčiau už dyką.

Išjungiau į politinę veiklą todėl, kad mylėjau ir norėjau padėti Lietuvai bei tėsdamas tėvo neužbaigtą darbą.

Per mano 30-35 metų politinės veiklos periodą, nežinūrį kas ką skelbia, faktai atsako patys už save.

Į Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybą visuomenės slapto balsavimu buvau išrinktas 5 kartus, kiekvieną kartą 3 metų kadencijai.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininku, įvairių partijos delegatų suvažiavime buvau išrinktas 10 kartų — kiekvieną kartą 1 metų kadencijai.

VLIK'o pirmininku — Partijų delegatų buvau išrinktas 5 kartus, kiekvienas kartas — 3 metų kadencijai.

Tik pagalvokit, ar mane būtų tiek daug kartų pasirinkę, jei aš nebūčiau tolerantiškas ir su gyvenamas. Visi gerbdavo, nes turėjau aiškų, švarų patriotinį nusistatymą. Grįžęs į Lietuvą pirmąjį aplankiau ir kalbėjau si su kolega Vytautu Landsbergiu ir tik su jo pritarimu nutariau kandidatuoti į Seimą.

Iki to laiko nei vieną kartą nei manęs, nei aš ką nors buvau padavęs į teismą.

Po pasitarimo su kolega Landsbergiu ir mane užregistruojamas kandidatu į Seimą — prasidėjo teismai be sustojimo, kurie tebesitęsė ir šiandien, pradedant apylinkės teismu ir baigiant konstituciniu. Privatai kalbėjau su kol. Landsbergiu 2 kartus, prašydamas profesoriaus paspausti rankas ir dirbti bendrai Lietuvai labui — atsakymas buvo — reikia, kad teismas padarytų sprendimą ir tada bus baigta.

Byla baigta, laimėjau visose instancijose, bet nuolatiniai priekaištai, užgauliojimai, išsigalvojimai tebesitęsė.

Dabar jau yra 2 su puse metų kaip vyksta byla su Seimo kolega Žiemeliu dėl to, kad kažkoks anonimas rašė, — be parašo su iškraipytais faktais parašė, kad aš sakiau, kad p. Žiemelis, būvęs komunistas — partorgas, teisė lietuvių, kurie buvo vežami į Sibirą — o aš, būdamas VLIK'o pirmininku nutiečiau lietuvių gelbėjau.

Vakar „Lietuvos aidė“ parašyta, kad Bobelis, nuvaręs ir kapus pusbrolį, kaltina Lozoraitį. Tik pagalvokit ar galime kultūringai visuomenę tokį pareiškimą daryti. Juk tai tikras viešas, visiškai be savigarbos ir moralės šmeižtas. Pusbrolį, kurį mes rėmėme, šelpėme Sibire ir su kuriuo jokių nesusipratimų niekada neturėjome. Žmoniška

būtų buvę, jei „Lietuvos aidas“ būtų pareiškęs užuojautą. Bet šiandien apie žmoniškumą ar pagarbą net laikraščiai nekalba.

Stasį Lozoraitį pažinojau ir daug metų bendravau, daugiau negu bet kas Lietuvoje. Kodėl Jo neremiu — turėjau savo priežastis, bet nė vieno karto nesu pasakęs Jo atžilgiu neteisėbės.

Praėjo beveik 4 metai po rinkimų, bet kaskart, kur ir į kokį susirinkimą benuvažiuočiau, visada yra 1 ar 2 tie patys suorganizuoti klausimai, kodėl aš rėmiau Brazauską, o Tautos patrioto Lozoraitį neremiu.

Šimtą kartų esu į tai atsakęs, bet toks įkyrumas kažkieno tai užsakymu tebesitęsė.

Tas pats klausimas iškilo ir Tauragėje. Aš ir atsakiau, kad tada dar daug ko nežinojau ir neremiau dėl savo motyvų — o šiandien yra jau aišku, kad yra KGB agento kolaborantas, bendradarbis ir tai ne mano pareiškimas, o išvada paimita iš politinių kalinių tremtinių išleisto ir Dalios Kuodytės bei kitų redaguotos knygos. Jūs patys ją paskaitykite ir darykite išvadas.

Kolega Landsbergis tegul nešokinėja apie mane ir nemokina manęs nei moralės, nei kitų dėsnių — pigaus populiarumo čia neras, aš pats galiu susitvarkyti. Aš jo įvairių nuolatinių pareiškimų ir dažnai labai klaidingos pozicijos viešai nekritikuoju, o dažnai bandau rasti kompromisą. O juk būtų daug geriau, jei mes galėtume kalvoti, bendrai, nors skirtingai galvojant dirbti Lietuvai ir jos žmonėms. Pagaliau, jei jau Jam taip svarbus Lozoraitis, kurio Jis rinkimuose taip entuziastingai nerėmė, kaip kad dabar puola mane, tegul puola tuos, kurie „užkulisų“ knygą parašė, jei ten yra neteisėbės. Tegul išsiaiškina su jos leidėjais (Politinių Kalinių Tremtinių Sąjunga, kuri buvo viena iš didžiausių p. S. Lozoraitio rėmėjų) ir redaktorais apie skelbiamus faktus ir bandytų ginčytis su Jais, o ne su manimi, kur aš esu niekuo dėtas. Šiuo aš p. Lozoraitio klausimą baigiu ir daugiau šio klausimo nenoriu diskutuoti.

Dr. Kazys Bobelis
Vilnius

AR GALIMA PATIKĖTI?

„Draugo“ VI.1 d. laidoje plk. lt. Jonas Užurka, Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos vyriausias inspektorius, rašo apie patriotiškumo ugdymą Lietuvos kariuomenėje. Kadangi naudoja ne tik turimą titulą, bet ir užimamas pareigas Lietuvos kariuomenėje, jo iškeltiems negigiamais atsiliepimams, negalima netikėti.

Mes daug skaitome ir girdime apie Lietuvos dabartinės bolševikinės valdžios darbus, bet negalėtume pasakyti, kad jie Lietuvai būtų naudingi. Per pastarųjų trejetą metų valdymą, žmonės buvo mulkinami okupacijos laikais naudotais pažadais apie geresnį ir sotesnį gyvenimą, bet tauta vis giliau grimdo į „duobę“ (Lietuvių spaudoj dažnai naudojamos žodis). Ekonominio gyvenimo nustumimas, palyginus su tautai padaryta ir tebedaroma moraline žala, nebūtų toks baisus, jei valdžia būtų pastangų tą padėti taisyti ir gerinti.

Pulk. leit. Jono Užurkos iškeltos negerovės Lietuvos kariuomenėje vertos plačiau padiskutuoti ir palyginti su 1918-40 metų padėtimi. Aš asmeniškai netarnavau nė vienoje kariuomenėje ir to skonio nesu patyręs, tad negaliu daryti palyginimų. Kaip jaunuolis, visad džiaugdavaisi mūsų kariais, ypač kaimo jaunimu, tarnaujančiu Lietuvos kariuomenėje. Grįždavo daugiau išsilavinę, dažnas ir praktiško amato iš-

mokęs, įstodavo į šaulius bei kitas organizacijas ir toliau tęsdavo tvarkingą gyvenimą.

Valdžios ir viso gyvenimo kritika galima tik laisvai, be jokių cenzūrų, laisvai spaudai esant. Kiekviena valdžia stengiasi spaudą pajungti savo tikslams, tad dažnai varžo žurnalistus ir leidėjus. Laisvių varžymų ypač pasižymėjo komunistai, nepaklusniams sukūrė išstisus gulagų miestus, kuriuose buvo labai žiaurios gyvenimo sąlygos: nebuvo maisto, aprangos, nepakeliamas klimatas ir darbas. Lietuviai kolaborantai ir komunistų partijos nariai, yra ir lieka atsakingi už daugelio tautiečių sunaikinimą, nes dirbdami tose struktūrose, kad ir netiesiogiai, prisidėjo prie valdžios vykdomų nusikaltimų. Ir dabar krašto apsauga yra patikėta okupantų auklėtiniais ir įgijusiems aukštesnius karininkų laipsnius (o gal ir buv. KG Bistams?)

Valdancioji buvusiu komunistų partija, naudojasi okupantų palikimu ir vykdo karių tarpe tam tikros rūšies terorą, kad lietuviai kariai (naujokai) žinotų ir vykdytų iš kažkur ateinančius įsakymus. Kariuomenė ir švietimas yra apgailėtinose padėtyje ir už tai atsakingi valdantieji: prezidentas, vyriausybė — partija daugelį nesekmių skiria buv. ministrui pirminkui A. Šleževičiui, norėdama save iškalinti ir visus nusikaltimus sumesti asmenims, o ne patiems sau.

Ką daro vadinamo Seimo atitinkamos komisijos?

Antanas Juodvalkis
Burbank, IL

VIENA BAISIOJO

BIRŽELIO TRAGEDIJŲ

Kad kas kur nors vėl nepradėtų aiškinti, kaip sovietai, „pienu girdydami“ lietuvių vaikus, į Sibirą vežė, noriu pasidalinti su Prano ir Filomenos Turskių (iš Plungės) bei jų vaikų: Algimanto, Genutės ir Komijos gimusio Broniuko tragišku likimu.

Plungės seniūnas, atsargos karininkas, šaulių būrio vadas Pranas Turskis 1941 m. su neščia žmona ir dviem vaikais po kankinančios tremties kėlionės atsidūrė Komijos miškuose, kur centrinė gyvenvietė vadinosi Ust Nembažė, o keliasdešimt kilometrų spinduliu buvo išsiurbę lagerių punktai „učastka“, tureję tik numerius. Turskiai pakliuvo į 5-tąjį „učastką“. Darbingas buvo tik Pranas Turskis. Valdžio mąstymo davinio neuzteko vienam dirbantiui, o ką kalbėti apie šeimą. Greit į maistą buvo išmainyti drabužiai. Šeima liko pusplikė, pradėjo badauti.

1942 vasaryje gimė Broniukas. Turskienė po gimdymo neatsigauna. Blogai maitinamas naujagimis leigvyvis. Vyresnieji vaikai 11 metų Algimantas ir 8 metų Genutė — pagrindiniai šeimos ramsčiai. Algimantas vaikšto po komių kalbais elgetaudamas, o Genutė padeda motinai slaugyti naujagimį, kuris neauga, net verkia neturi jėgų.

Pranas Turskis bando bėgti į Lietuvą! Pašautas miršta Ust Kulomo ligoninėje. Galutinai pasiligojusią Filomeną vaikai rado lovoje mirusią. Po kūno knibždėjo kirmėlės ir utėlės. Algimantas surado lentgalių, lovkietis tremtinys sukalė lyg ir lovą (baraką kaimynai buvo viskam abejingi) ir vargšė motina buvo pamišę užkasta. Šiandien Ust Nemo apylinkėse nėra nei ženklo lietuviškų kapų, o buvę jų čia nemažai.

Šeimos galva tapęs Algimantas suvyniojęs į motinos guolio skarmalus broliuką, gėrė širdies moters padedamas nunešė (vienam jėgų neuzteko) į centrinę gyvenvietę, į bazę. Ant laikraščio skiautelės užrašė „doku-

mentą“ — „Turskių Bronislov Francevič“ ir įkišęs į skudurus padėjo ryšulį prie įstaigos durų, o pats iš krūmų stebėjo kas bus.

Radę pamestinuką žmonės, įnešė vidun, tai Algimantas, lengviau atsitusęs, grįžo iš kur atėjęs.

Paskui abu su sesute Genute paliko „učastką“. Pamokęs seserį ką sakyti klausiantiems, įstūmė ją į Ust Nemo Vaikų namų koridorių, o pats išėina valkatauti.

Nusibasto už 80 km į rajono centrą Ust Kulomą (čia daugiau galimybių pasimaitinti). Vagišaudamas išgarsėjo ir kartą pagautas pakliuvo į Ust Kulomo vaikų namus.

Atėjo 1944 m. ruduo. Sovietai vėl užėmė Lietuvą. Algimantas parašė laišką „babai“ (tėvo motinai) ir... gauna atsakymą. Atsakymą parašo močiutės bunte apgyvendintas majoras V. Demčenka.

Laiškas parašytas patriotiškai. Ji, kaip dera, pirmoji perskaito Vaikų namų direktorė. Algimanto klausia: „Kas parašė?“ Tas gi meluoja: „Tėvo brolis, frontininkas“. Susi-

rašinėjimas tęsiasi. Močiutė (marjoras) pranešė, kad drg. Paleckis išleido potvarkį evakuacijoje išbarstytus vaikus surinkti ir į Lietuvą parvežti (Apsaugok, Viešpatie, nuo tokios „evakuacijos“ ir vaikų barstymo! (EJV).

Algimantas paprašė močiutės, kad paimtų juodu su sesute kol jiems sukaks 18 metų. To užteko.

Abu buvo paimti, t.y. perkelti į Syktyvkaro Vaikų namus. Čia sukomplektavo į „evakuotų“ lietuvių grupę ir 1945 m. vėlyvą rudenį atvežė į Vilnių, o iš Vilniaus į Plungę parvežė „Lino audinių“ mašina.

Man graudžiausia ir nuostabiausia šitos Algimanto odisejos dalis, kai jis 1946 m. (prisidžio-Vynės duonos ir skurdžiais močiutės ištekliais apdovanotas) leidosis atgal į Komiją savo broliuko ieškoti.

Su neapsakomais nuotykiais pasiekė Syktyvkarą. Jokių broliuko dokumentų neturėjo, tik atsiminė, kad Broniuko pakaušyje buvo du plaukų verpetai.

Syktyvkaro Vaikų namų są-

Mielą ilgų metų skautavimo draugę, sesę VANDĄ ALEKNIENĘ ir jos skautišką šeimą, išlydėjus brangią Mamą, Močiutę ir Promočiutę

A.†A.

JADVYGA VARANECKIENĖ

Namo pas Viešpatį, nuosirdžiai užjaučiame, maloniai prisimindami svetingą, vaišingą Velionę.

Nijolė ir Vladas Užubaliai

A.†A.

PETRUI PUPIUI

mirus, skausmo valandoje jo žmonai ZUZANAI, dukterims MARYTEI AMBROZAITIENEI, ALDONAI BRIZGIENEI, jų vyrams KAZIUI AMBROZAIČIUI ir JUOZUI BRIZGIUI, taip pat a.a. Petro Pupiaus visai giminei, reiškiame gilią užuojautą.

Jonė, Juozas, Marytė ir Jonas Meškauskai

P A D Ė K A

A.†A.

ANTANINA BAKAITIENĖ

Dievas pamatė, kad
Aukštinė širdis sustojė plakti,
Ir jokios pagalbos nebuvo.
Tada Jis uždejo savo ranką
Ant Tavo peties ir pašnibždėjo.
— Eik su manim į Mano Namus!

1996 m. gegužės mėn. 18 d. amžinai užmerkė akis mūsų mylima Mamytė, Uošvė, Tetelė ir buvo plaidota gegužės mėn. 23 d. Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse Chicagoje, kur amžinai ilsėsis šalia savo mylimo vyro Jurgio.

Liūdesį pasilikę nuosirdžiai dėkome kun. Vito Mikolaičiui už sukalbėtą rožančių. Dėkome kun. John Kuzinskui, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonui, už atnašautas šv. Mišias, pasakytą prasmingą pamokslą, palydėjimą į Amžino Poilsio vietą ir atliktas laidotuvių apeigas.

Dėkome sol. Danutei Stankaitytei už giesmės šv. Mišių metu.

Dėkome gėlių aukotojams: p. Karolinai Kubilienei, p. Juzefai Šimaitienei, p. Nijolei Grigaliūnienei ir jų šeimoms. Taip pat Rimui ir Irenai Blinstrubams ir jų šeimoms.

Dėkome visiems atsilankiusiems ir koplyčiai. Ačiū už sukalbėtą rožančių, už aukas, už aukas šv. Mišioms ir Lietuvos Dukterų draugijai.

Dėkome visiems dalyvavusiems šv. Mišiose ir palydėjusiems velionę į Amžino Poilsio vietą.

Nuosirdi padėka p. Karolinai Kubilienei už paskaitytus atsisveikinimo žodžius, kurie buvo sukurti ir atsiųsti iš niekuomet nepamirštos ir mylimos Tėvynės Lietuvos.

Didelė padėka karsto nešėjams: Alfonsui Gudauskui, Petrui Striupaitiui, Andriui Kubiliui, Tomui Kubiliui, Mark Krupowicz, Ken Lachowicz.

Šio liūdesio laiku norime pareikšti ypatingą padėką mylimiems draugams, kurie per ilgus metus mylėjo, gerbė ir niekuomet neatsiėmė ištiesti pagalbos ranką: p. Juzefai Šimaitienei, p. Karolinai Kubilienei, p. Nijolei Grigaliūnienei, p. Marytei Barienei, p. Dalei Žilinskienei, p. Alfonsui Gudauskui, ir jų šeimoms, mes amžinai būsimės jums dėkingi.

Nuosirdžiai dėkome laidotuvių direktoriams D. ir A. ir D. M. Petkams už malonų patarnavimą.

Dideliame liūdesyje pasilikę: duklė Eugenija, žentas Ričardas ir kiti giminės Lietuvoje.

Mylima Mamytė,
Tavo skausmai baigėsi
Ir visi vargai.
Liko tik pėdos,
Praminti takai...
Dabar ilgis ramybės.

DRAUGAS, antradienis, 1996 m. birželio mėn. 11 d.

5

rašuose aptiko tėvavardį, nors Bronius Turskis jau buvo virtęs Borisu Turjevu.

Tas tėvavardis ir du verpetai pakaušyje buvo svarbiausi argumentai, kad grąžino Algimantui ir auklės sijauną įsikibusį Broniuką, kuris vis rusiškai šaukė: „Nenoriu į Lietuvą, neisui su juo“.

Užsivertęs ant peties rėkiantį broliuką, Algimantas iškeliavo tėvų žemės link. Ištekliai ir džiovinta duona greit baigėsi. Keliavo zuikiais ir dabar Broniukas jau laikėsi į brolių įsikabinęs ir vis prašė „Nepalik“.

Tik per stebuklą abudu pasiekė Plungę. Algimantas sako: „Kelionės vargus pokario suirutėje gali įsivaizduoti tik tas, kas tadav keliavo. Juos padėjo man įveikti meilė broliui, vienas iš šviesių Dievo žmogui duotų jausmų“.

Visi trys Turskiai šiandien gyvi ir sveiki. Bronius, išaugęs į stiprų vyrą ir, eidamas tėvo pėdomis tarnauja Lietuvos kariuomenėje.

Tą neužmirštamą Turskių šeimos tragišką istoriją „Dienovidžio“ Nr. 20 aprašė Rimvydas Racėnas.

Emilija J. Valantiniene
Chicago, IL

• Marijampolė. Balandžio 28 d. Šv. Arkangelo Mykolo prokatedroje jaunimas susirinko į Taizė pamaldas. Kiekvieno mėsos paskutinįjį šeštadienį parapijos salėje vyksta Taizė susitikimai, kurių metu aptariamos įvairios temos, skaitomi laisakai iš Taizė. Rugsėjo mėnesį į Taizė iš Marijampolės rengiasi vykti net keturios grupės.

A.†A.

JADVYGA VARANECKIENĖ Pilotaitė

Gyveno Chicagoje, Brighton parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. birželio 8 d.

Gimė Lietuvoje. JAV-bėse išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: duklė Vanda Alekniene; vaikaičiai: Audra Lintakienė, vyrras Aras, ir Paulius Alekna, žmona Audronė; provaikaičiai: Rima Lintakaitė, Aras ir Audrius Aleknos; sūnus Henrikas, marta Danutė, vaikaičiai Henrikas, žmona Faustina; provaikaičiai: Tadas ir Andrea Varaneckai; artimas draugas Richard Edwards.

Velionė buvo žmona a.a. Antano.

A. a. Jadvyga buvo ilgametė choristė Šv. Jurgio ir Švč. M. Marijos Gimimo parapijų choruose. Priklauso Lietuvių šaulių sąjungai.

Velionė buvo pašarvota pirmadienį, birželio 10 d. Petkus Lemont laidojimo namuose. Antradienį, birželio 11 d. bus pašarvota Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. nuo 8 v.r. iki 10 v.r. Iš laidojimų namų 10 val. r. bus nulydėta į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kur po 10:30 val. ryto šv. Mišių bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Liūdinti šeima

A.†A.

ALEKSAS VAŠKELIS

Gyveno St. Pete Beach, FL.

Po sunkios ligos mirė 1996 m. birželio 7 d., sulaukęs 76 m. Nuliūdę liko: žmona Prima, duklė Danutė, žentas Ric Krebs, sesuo Sofija Salienė, trys seserys ir brolis Lietuvoje. Gedulingos šv. Mišios bus aukojamos Most Holy Name of Jesus bažnyčioje, Gulfport, FL. Velionis Aleksas bus palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse Chicagoje.

Liūdinti šeima.

A.†A.

ROMUALDAS ORENTAS Korėjos karo veteranas

Gyveno Sugar Grove, IL, anksčiau Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. birželio 8 d., 11:30 val. vakaro, sulaukęs 64 metų.

Gimė 1932 m. sausio 23 d. Lietuvoje, Jurbarko mieste. Amerikoje išgyveno 47 m.

Nuliūdę liko: motina Viktorija Orentienė Sabaliauskaite, sūnus: Radutis, Linas, marta Sonja, anūkas Kyle, Paulius, marta Andrea, anūka Megan ir Eric.

Velionis pašarvotas antradienį, birželio 11 d. nuo 3 iki 9 v.v. S. C. Lack & Sons Palos laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy, Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 12 d. Iš laidojimo namų 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: motina, sūnus, anūka ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. S. C. Lack & Sons. Tel. 708-974-4410.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

JADVYGA RAIŠIENĖ

Š.m. birželio mėn. 15 d. sueina dešimt metų, kai mirė mūsų mylima Mamytė ir Močiutė Jadvyga Raišienė.

Šv. Mišios už jo sielą bus atnašaujamos St. Monica bažnyčioje, Mercer Island, Washington birželio 15 d., 8 val. ryto ir Pal. Jurgio Matulaičio mišijos bažnyčioje birželio 19 d. 8 val. ryto.

Gimines, draugus ir pažįstamus prašome pasimelsti už a.a. Jadvygą Raišienę sielą.

Duklė Nijolė ir žentas Romas Zdanai, sūnus Vidmantas, marta Nijolė, anūka Rasa ir Viktoras Raišiai.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Union Pier Lietuvių draugijos, Beverly Shores Lietuvių klubo LB Michiana apylinkės bendromis pastangomis, birželinių tragiškų tremimų paminėjimas rengiamas sekmadienį, birželio 16 d., „Gintaro“ vasarvietėje, Union Pier, MI. Mišias 11 val. r. (Michigan laiku) aukos kun. Antanas Saulaitis, SJ, o po Mišių vyks atitinkama akademine programa. Kviečiami visi šių organizacijų nariai ir apylinkės gyvenantys mūsų tautiečiai dalyvauti Lietuvoje praėjusių tragiškų išgyvenimų paminėjime. Po minėjimo bus bendri dalyvių užkandžiai.

Šv. Kazimiero seselės ruošia metinę – jau 32 kartą – vasaros šventę sekmadienį, liepos 14 d., vienuolyno sode. Bus įdomybių, vaišių ir laimėjimų. Prašoma jau dabar pasifymėti datą ir planuoti šventėje dalyvauti.

Liepos 6-toji jau nebetoli – ar įsigijote bilietus į Dešimtąją tautinių šokių šventę? Kad šventė visapusiškai pavyktų, būtina išparduoti visus bilietus ir pripildyti Rosemont Horizon salę. Delsti nereikia, nes gali nelikti pageidaujamų bilietų.

Dr. Jonas Jasaitis, „Dirvos“ redaktorius, atvyksta iš Clevelando ir sekmadienį, birželio 16 d., bus pagrindinis paskaitininkas ALTO Čikagos skryžiaus rengiamame birželinių tremimų paminėjime, kuris pradedamas šv. Mišiomis šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke, 10:30 val. r. Akademine minėjimo dalis – parapijos salėje.

Birželio 23 d. yra lietuvių tautos sukilimo 55 metinės. Brighton Parko Nekaltai Pradėtosios M. Marijos parapijoje 10 val. r. šv. Mišios, po to vainiko padėjimas prie parapijos kryžiaus ir akademija parapijos salėje, dalyvaujant šauliams ir ramovėms su vėliavomis, talkinant lietuvių politinių kalinių sąjungai ir LB Brighton Parko apylinkės valdybai. Visuomenė maloniai kviečiama gausiai dalyvauti.

Tai tik dalis raitinės baldų, kuriuos „Draugai“ padovanojo Standard Federal bankas Čikagoje. Esame nuoširdžiai dėkingi jo vadovybei, nes dabar dienraščio redakcijoje ir administracijoje bus galima pakeisti visiška susidevėjusius rašomuosius stalus, kėdes bei kitą įrangą daug geresne.

x Kazė Biknevičienė, Chicago, IL atsiuntė \$150. Tai jos globojamo našlaičio metinis mokestis. Dekojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Pensija iš Vokietijos! JAV-bėse gyvenantys, vokiškai kalbantys žydai dabar gali gauti pensiją iš Vokietijos. Informacijai skambinkite: Werner Zahn, 312-271-0657, Hansa Travel Bureau.

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamieji ir taisydami
visų rūšių stogus
Tel. 708 257 6746
Skambinti po 6 v.v.

Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania pirminkas Vito A. Yucius mums rašo: „Mes, lietuviai, gyvenantys Pittsburgh, didžiojoje savo lietuviško kilmės ir mieliai skaitome „Draugą“, pasidalindami jo spausdinamomis naujienomis ir su savo draugais. Tai tikrai geras leidinys, suteikiantis mums daug informacijos apie įvykius Lietuvoje ir čia, JAV. Linkime sėkmės testui šį svarbų darbą!“ Savo linkeįmą šio organizacija paremia 2,000 dolerių čekiu. Tai tikrai stambi ir šiuo metu labai reikalinga dovana – esame nuoširdžiai dėkingi.

Kur dingio šeštadienio „Draugas“? Pranešame, kad praėjusį šeštadienį, birželio 8 d., sugedus didžiajai spausdinimo mašinai, nebuvo išspausdinta šeštadieninė laida. Ji vis tiek bus išspausdinta, kai tik mašina sutaisys, ir išsiųstinėta skaitytojams. Atsiprašome už nepatogumą, bet – dirbama su labai pasenusia technika, visko pasitaiko.

Praėjusį sekmadienį, birželio 9 d., prie šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios, klebonui kun. Jonui Kuzinskui maloniai leidus, buvo dalinami BALFo vokeliai, kuriuos – su gerasirdžių tautiečių aukomis – BALFo talkininkai surinko ateinantį sekmadienį, birželio 6 d., taip pat prie bažnyčios. Dar daug mūsų tėvynėje ir kitur yra vargstančių lietuvių, todėl BALFui reikalinga pagalba, kad galėtų juos bent minimaliai aprūpinti. Neatsisakykite įdėti savo auką ir vokelį gražinti.

Sukaktuvinė 40-toji LFB Lietuvių studijų savaitė vyks Dainavoje birželio 23-29 d. Bus įdomu buvusias savaites prisiminti ne tik žodžiais, bet ir vaizdais. Tad dalyvavusieji ankstyvesnėse savaitėse prašomi atsiųžti ant popieriaus lapų užklijuotas savo darytas nuotraukas prisiminimų parodelei. Registruotis šią savaitę ir kambarius užsisakyti skambinkite: V. Naudžiui (312) 275-4222 arba M. Petrušienei (312) 525-0294.

DALYVAUKIME!

Prieš penkiasdešimt penkerius metus, šiltą pavasario naktį, ginkluoti raudonieji okupantai suvarė tūkstančius nekaltų vyrų, moterų ir vaikų į traukinio gyvulinius vagonus ir išvežė į amžino įsalo žemę. Kelionė uždarytose vagonuose, be vandens, oro ir maisto, nužudė nemažai mūsų tautiečių. Tie, kurie išliko gyvi, pasiekė mirties zoną nepasiruošę iškęsti nežmoniškų gyvenimo sąlygų. Kapai, kuriuose išsisi daugelis jų kaulų, tyliai liudija okupanto žiaurumą.

Latvijos Garbės konsulo Čikagoje Norbert Klaučens iniciatyva, ruošiamas šių baisių įvykių visų trijų Baltijos valstybių istorijoje prisiminimas. Skatinu visus lietuvių dalyvauti birželio 14 d., 12:30 v. p.p., Daley Plaza su trispalvėm ir gedulo kaspais. Atsivėsdami savo vaikus bei vaikaičius, užtikrinsim, kad šis žiauri skriauda niekada nebus užmiršta.

Tikimasi, kad programa tęsis maždaug pusvalandį. Bus giedami visų trijų tautų himnai. Lietuvos himną giedos solistė Genovaitė Bigienytė. Trumpą žodį tars Latvijos Garbės konsulas Norbert Klaučens, Lietuvos Garbės generalinis konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, ir Gilda Karu, Amerikos Estų tarybos vidurio vakarų apygardos pirmininkė. Maldas kalbės evangelikų kunigas Eriks Jakabsons ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Kiekvieno mūsų pareiga priminti pasauliui šiuos žiaurius įvykius. Ypač svarbu, nes vėl girdisi balsai iš Rytų, kuriems Baltijos valstybių nepriklausomybė kelia pasipiktinimą. Tikiuosi, kad Čikagoje ir jos apylinkėse gyvenantys lietuvių gausiai dalyvaus šiame mūsų tautai ypač reikšmingame, minėjime.

Vaclovas Kleiza
Lietuvos Respublikos Garbės generalinis konsulas Čikagoje

SĖKMĖS JAUNIEMS
VERSILINKAM!

Gegužės 15 d. „Sun Times“ dienraštyje (Food Section) labai gražiai aprašytas Irenos ir Kestucio Kazėnų restoranas „The Desert Cafe“. Džonia ranka pažerta komplimentų valgiai rašyti, net parašyta, kad „Desert Cafe yra originalumo oazė“.

Straipsnį puosė didelė Irenos ir Kestucio nuotrauka (besėdinti prie stalų labai gražiai išdekoruotame restorane). Apeitui sukelti, amerikiečiai žurnalistas Maureen Monroe-Barron ir John Barron net ir „San Pedro shrimp“ receptą prie straipsnio pridėjo.

Malonu ir džiugu, kad vienas didžiausių Čikagos dienraščių atkreipė dėmesį į jaunų lietuvių vedamą restoraną. Sveikiname! „The Desert Cafe“ adresas: 6818 W. North Ave. Telef. (312) 745-7272.

Eurelija J. Valantinienė

Joseph Stanaitis, Oak Lawn, IL, siūsdamas „Draugo“ prenumeratos mokestį, vėl jam paaukėjo 100 dol. Už gautą auką, esame labai dėkingi.

x Kviečiame aplankyti dail. Povilo Puzino parodą birželio 15 - rugpjūčio 31 d. Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL. Atidarymas šeštadienį, birželio 15 d. 7:30 v.v. (sk)

x A. a. Zigmo Župinsnio atminimui Vena ir Aleksas Lauraičiai ir Marija Henrikas Paškevičiai paaukėjo \$50 Lithuanian Mercy Lift. Nuoširdžiai dėkome už auką ir reikiame gilią užuojautą šeimai. (sk)

KALBOS KURSAI
BALZEKO MUZIEJUJE

Birželio 4 d., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje prasidėjo vasariniai anglų kalbos kursai. Tokie kursai muziejuje surengti pirmą kartą kaip savotiškas eksperimentas. Galime pasidžiaugti, kad eksperimentas pasiteisino. Kaip ir buvo galima tikėtis, anglų kalbos mokymosi paklausa didžiulė. Čikagoje ir priemiestiuose gyvena daug naujai atvažiavusių lietuvių, kurie stengiasi pramokti anglų kalbos. O jos mokytis neišvengiamai reikia, nes visi žinom, kaip nesmagu ne tik nieko nesuprasti ar suprasti klaidingai, bet ir nemokėti pasakyti savo nuomonės, papasakoti apie save, apie savo šalį kitiems.

I muziejų naujųjų studentų vakar susirinko per keturiasdešimt. Kursai vyksta vakarais, todėl visi dirbantieji į juos gali ateiti po darbo. Laikas gana patogus, o mokestis taip pat ne per didžiausias – vienas doleris už pusantros valandos pamoką. Viso planuojame surengti aštuonias tokias pamokas, kurios truks vieną mėnesį. Per šį mėnesį studentai turėtų išmokti šiek tiek gramatikos, o būtent, esamojo, būtojo ir būsimosio veiksmažodžių laikų, daiktavardžių vienaskaitos ir daugiskaitos, skaitvardžių, įvardžių; taip pat – papasakoti apie save, savo šeimą, darbą, savo planus ateičiai, išmokti klausyti klausimus ir panašiai. Vadovėlių studentams pirkti nereikia, tačiau žodynus kiekvienas norintis mokytis privalo turėti. Vietoje vadovėlių studentams išdalinsime padalos su gramatikos paaiškinimais ir pratimais. Kursus 6500 South Pulaski Road, Chicago, IL 60629-5136, tel. (312) 582-6500, fax (312) 582-5133 finansuoja Lietuvių remti fondas.

Anglų kalbos kursai muziejuje – tai tik pradžia. Tikimės, kad juos baigusieji, pramokę gramatikos ir pakankamai žodžių bei išsireiškimų, drąsiau ir užtikrinčiau įjausis bendraudami su amerikiečiais ir toliau mokysis aukštesiose ir aukštesniose mokyklose arba savarankiškai. Jei bus pageidavimų, muziejus tokius kursus rengs ir toliau ne tik pradedantiesiems, bet ir pažengusiems.

Daugiau informacijos teikiame telefonu (312) 582-6500.

Š.m. kovo mėnesio nutarimu Tautos fondas patenkino Čikagoje veikiančio Lietuvos Partizanų globos fondo (LPGF) prašymą ir paskyrė 10,000 sumą Lietuvoje išlikusių buvusių partizanų globai. Pagal LPGF-o ir Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) bendrai paruoštą bei jau vykdomą planą, Tautos fondo paskirtas pinigais bus paremta 50 partizanų. Energinga Algio Vedecko iniciatyva, pinigai jau yra Lietuvoje ir yra LLKS žinioje. Tenka pažymėti, kad Tautos fondas ir anksčiau yra rėmęs atskirus Lietuvos partizanų išstius metais.

Daugiau informacijos teikiame telefonu (312) 582-6500.

Parodykime tikrą lietuvišką solidarumą, dalyvaudami 1941 metais birželio 14 d. išvežtųjų paminėjime, kurį ruošia Lietuvos, Latvijos ir Estijos gen. garbės konsulai Čikagoje birželio 14 d., 12:30 val. p.p. Daley Plaza aikštėje Čikagos vidurmiestyje. Tai bus akivaizdus būdas pareikšti visų baltiečių protestą prieš pastaruoju metu Rusijos agresyvią politiką Baltijos kraštų atžvilgiu. Kadangi ir Amerikoje yra rinkiminiai metai, galime būti tikri, kad įvairūs kandidatai atkreips dėmesį į gausų baltiečių susirinkimą, tad nesigailėsime dalyvauti.

Vyrai kalba, vyrai klauso... Pasaulio lietuvių centre vyrai tariasi eiti į Tėvo dienos pietus ir pagerbimą, kurį ruošia centro renginių komitetas birželio 16 d.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

„Naujos krikščionės“ Arianos Žlobaitės svarbioji – Krikšto sakramento – diena. Iš kairės: Krikšto tėvas Vidas Žloba, motina Lina Žlobienė su Ariana, tėvelis dr. Aras Žloba ir Krikšto motina Violeta Divonytė. Visi šie jaunosios kartos lietuviai yra „Draugo“ prenumeratoriai ir skaitytėjai (išskyrus dar kol kas Ariana...).

VAKARONĖ SU
KUN. J. BORUTA, SJ

Jaunimo centras yra administruojamas pasauliečių, bet iš tikrųjų priklauso Jėzuitų ordinui. Kartą į metus atvyksta Lietuvos Jėzuitų ordino provincijos pasitarimams su kunais, dirbančiais Kanadoje ir Amerikoje.

Vakaronė buvo surošta, kad supažindinti lietuvių visuomenę su Jėzuitų darbais Lietuvoje. Svečius pristatė kun. Juozas Vaišnys, SJ, „Laiskai lietuviams“ redaktorius. Kun. Jonas Boruta yra baigęs pogrindžio kunigų seminariją. Prieš tapdamas kunigu studijavo Vilniaus universitete, išsilydams diplomą iš atominės fizikos. Yra parašęs daugiau kaip 40 mokslinių straipsnių ir taip pat dirbo redaguojant „Katalikų kroniką“. Jau 1989 m. Jėzuitų Bažnytinės vyriausybės buvo paskirtas eiti jėzuitų provincijolo pareigas Lietuvoje ir Latvijoje.

Antras švečias buvo kun. Wendelin Koester, Jėzuitų ordino generolo pavaduotojas Vokietijoje, Lietuvai ir kitoms kaimyninėms valstybėms, einantis provincijolo pareigas aukščiau paminėtuose kraštuose.

Kun. J. Boruta iškėlė sunkų Lietuvos gyventojų ekonominį gyvenimą. Moralinis gyvenimas taip pat yra susilpnėjęs po 50 metų komunistinio valdymo. Negeresnė padėtis ir su religine mis aprašymais. Lietuvos žmonės yra prisirėję prie seniau buvusių bažnytinio aprašų, ypač mažose miesteliuose. Yra didelė

lis trūkumas kunigų. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daug jaunų žmonių stojo į kun. seminarijas bei vienuolynus. Dabar norinčių skaičius yra sumažėjęs. Jaunimas labai lengvai pasiduoda kitų tikybų viliojimams. Yra daug pasižavusių kunigų, kurie dirba su jaunimu ir našlaičiais, bet yra likę kunigų, kurie bendradarbiauja su valdžios skirtais pareigūnais.

Jėzuitai deda daug pastangų parapijų veiklos pagyvinimui ir jaunimo auklėjimui. Dabar jau veikia dvi jėzuitų gimnazijos: Kaune ir Vilniuje. Atgautieji pastatai buvo labai apleisti, reikia kapitalinių pataisymų, o pinigų nėra, nes ir patys lietuvių žmonės mažai turi. Turintieji pinigų, nesirūpina bažnyčių bei mokyklų išlaikymu.

Kardinolui, kun. Sladkevičiui dėl senatvės atsisakius einamų pareigų, naujuoju Kauno provincijos valdytoju buvo paskirtas kun. Tamkevičius, SJ. Reikalinga padaryti naujų pakeitimų vyskupijose. Šiuo metu kai kurios jų yra labai didelės, ir vyskupai nepajėgia aplankyti parapijų bei palaikyti glaudžius ryšius su klebonais. Reikalinga daugiau katalikiškos spaudos, bet žmonės nepajėgia užsiprenu meruoti. Trūksta ir religijos mokytojų ir be to, Mokslo ir švietimo ministerija leidžia taisykles mokykloms, kurios yra priešingos religiniam ir moraliniam auklėjimui.

Kun. J. Boruta, SJ, baigė savo pranešimą posakiu, kad „įėjus yra didelė, bet nėra gerų, patyriusių plovėjų“.

Užtruks dar daug metų, kol užaugs naujoji katalikiška karta, mylinti Dievą, artimą ir nesiekianti asmeniškų turtų, kitų žmonių sąskaiton“.

Po kun. J. Borutos pranešimo kalbėjo kun. Wendelin Koester į jo vadovaujamą sritį įeina Lietuva ir Latvija. Jis pabrėžė, kad jo atvykimo tikslas – susipažinti su Lietuvos jėzuitų darbais, jų rūpestiais ir patyrinti Lietuvos gyventojų atsinešimą į jėzuitų atliekamas pastangas informuojant apie Vatikano II susirinkimo pakeitimus. Jis stebėjo Lietuvos žmonių santykius, tarpusavį bendradarbia-

vimą tarp atskirų žmonių šeimų ir organizacijų.

Lankydams Amerikoje, pastebėjo, kad šio krašto žmonės jaučiasi vienas su kitu laisvai ir vysto pasitikėjimą vienas su kitu, ko nepastebėjo Rytinėje Vokietijoje, Lietuvoje, Latvijoje ir kitose, buvusiose komunistų valdomose valstybėse.

Jis kvietė visus daugiau skirti pastangų Dievo meilei ir jo garbei, artimo meilei, neieškant materialinių gėrybių, bet pagal išgales remti jėzuitų darbus.

Baigus pranešimus, klausytojai pateikė daug klausimų. Dėl klausimų gausumo ir laiko stokos nebuvo užtektinai laiko skaidrių demonstravimui.

Vakaronę globojo Jaunimo centro moterų pagalbinis vienetasis, o užkandžius paaukėjo Anų kėpykla.

Ant. Pauzuolis

PASAULIO LIETUVIŲ
CENTRAS PLEČIASI

Pasaulio lietuvių centras pradėjo vaju salės pertvarkymus. Žemutinėje dalyje yra didelė salė, kurią iki šiol nuomavo gimnastikos mokykla, kuri planuoja išsikelti į savo nuosavą patalpą. Taigi šią salę reikia būtinai tvarkyti ir pritaikyti mūsų patį naudojimui. Norime šią salę įrengti taip, kad ji tiktų sportui, tautinių šokių repeticioms, mokyklos pasirodymams, koncertams ir kitiems kultūriniais renginiams. Salės pertvarkymas kainuotų apie 120,000 dol.

Per paskutinius kelerius metus centre lietuviškas veikimas labai išsiplėtė. Maironio lituanistinė mokykla mokinių skaičiumi vis dar auga, tai ir mokyklai reikia daugiau klasių. Kitų organizacijų veikimas taip pat plečiasi ir jau pradeda trūkti patalpų, kad visi galėtų sutilti ir pilnai veikti.

Centro ilgamečiai mecenatai Vanda ir Zenonas Petkai ir pradėjo šį salės pertvarkymo vaju su 10,000 dol. auksa. Sąlyga tokia, kad ir kiti suaukotų tokią pat sumą. Vandos ir Zenono auksa yra nepaprastai svarbi. Prelatas kun. Juozas Prunskis prie šio vajuos irgi prisidėjo su 1,000 dol. auksa. Tik aukotojų deka centras gali ir toliau augti ir plėstis. Labai svarbu, kad jame vyktų lietuviškas gyvenimas, kad jame būtų išlaikoma lietuvių tautos tradicijos, papročiai, jos kultūra, nes tokiu tikslu centras ir buvo įsteigtas. Jei visi prisidėsime, tai joks darbas ir projektas nebus per didelis ir neįmanomas įgyvendinti. Visi matome ir suprantame, kad tos salės mums būtinai reikia, bet visada trūksta pinigų.

Šis vajuos centrui labai reikalingas ir labai svarbus, todėl kviečiame visus, pagal savo išgales, prisidėti prie šio vajuos. Jei visi aukosime ir prisidėsime prie šio vajuos, tai rudens sezono atidarymui turėsime naują salę. Aukos siųsti: Pasaulio lietuvių centras, 14911-127 St., Lemont, IL 60439.

Rimvydas Rimkus